

**Versterking Cultuureducatie
in het primair onderwijs 2004-2007**

05-662

**Versterking Cultuureducatie
in het primair onderwijs**
2004-2007

Informatie voor gemeenten en provincies

Inhoud

Versterking Cultuureducatie in het primair onderwijs 2004-2007	5
Beleidskader	7
Ministeriële Regeling	13
• Meerjarenbegroting	30
• Controleprotocol	32
• Model accountantsverklaring	46
• Model inhoudelijke verantwoording	48
• Model financiële verantwoording	49
Bekostigingsbesluit	50

Versterking Cultuureducatie in het primair onderwijs 2004-2007

In het kort

De decentrale middelen voor Cultuur en School, die in het Actieplan Cultuurbereik 2001-2004 geormerkt waren, vormen in de periode 2005-2008 een integraal onderdeel van het Actieplan. Wel is deelnemende gemeenten en provincies aanbevolen in hun plannen aandacht te geven aan cultuureducatie als probaat middel om het cultuurbereik te vergroten. Omdat het nadrukkelijk de bedoeling is dat de cultuureducatie in het primair onderwijs de komende jaren verder wordt ontwikkeld, hebben de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) over dit onderwerp een aanvullende bestuurlijke afspraak gemaakt voor de periode 2004-2007. Deze betreft vooral de ondersteuning en stimulering van scholen.

Centrale doelstelling

De centrale doelstelling voor cultuureducatie in het primair onderwijs luidt: *'Alle scholen in het primair onderwijs hebben in 2007 hun visie op de plaats van cultuureducatie in hun onderwijsprogramma geformuleerd. Ze zijn in staat om in samenwerking met hun culturele omgeving en met behulp van de extra financiële middelen deze visie te vertalen in een samenhangend geheel van cultuureducatieve activiteiten.'* Deze doelstelling past in het streven van de drie overheden om alle kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar de kans te geven in een doorgaande leerlijn kennis op te doen van kunst en erfgoed in hun omgeving. Zo kunnen zij zich bewust worden van de waarde van kunst en erfgoed en hun eigen creatieve mogelijkheden ontwikkelen.

Ook is het de bedoeling een meer vraaggerichte werkwijze in cultuureducatie te bewerkstelligen. Om dat te bereiken wordt gestreefd naar een structurele samenwerking tussen scholen, kunstenaars en culturele instellingen.

Afspraken

OCW, IPO en VNG zijn overeengekomen dat rijk, gemeenten en provincies elk een bijdrage leveren om de centrale doelstelling te realiseren. Deelname aan de regeling Versterking Cultuureducatie in het primair onderwijs staat open voor de 30 grotere gemeenten die eerder deelnamen aan het Actieplan Cultuurbereik 2001-2004 en voor alle provincies.

Gemeenten en provincies zullen, samen met daartoe aangewezen organisaties en instellingen, scholen helpen een visie op cultuureducatie te ontwikkelen. Daarnaast stimuleren zij dat er een aanbod van cultuureducatieve activiteiten voor scholen beschikbaar komt en dat er netwerken ontstaan van scholen en culturele instellingen.

Provincies zijn aanspreekbaar op de bovenlokale coördinatie en bemiddeling van cultuureducatie. Verder stimuleren zij niet-rechtstreeks deelnemende gemeenten om een cultuureducatiebeleid te ontwikkelen. In regio's met relatief weinig culturele instellingen verzorgen de provincies de afstemming tussen vraag en aanbod.

OCW is verantwoordelijk voor de landelijke coördinatie en informatie-uitwisseling over cultuureducatie in het primair onderwijs. Met ingang van het schooljaar 2004-2005 is het rijk gestart met de invoering van een schoolgebonden budget(€ 10,90 per leerling) voor cultuureducatie in het primair onderwijs. Dit budget zal in een oplopende reeks aan de scholen worden toegekend. Bij de start van het schooljaar 2004-2005 is ruimte voor 10% van de scholen, bij de start van het schooljaar 2005-2006 voor 40% en bij de start van het schooljaar 2006-2007 voor 70% van de scholen. Aan het eind van het schooljaar 2006-2007 zullen alle scholen over extra middelen kunnen beschikken. Daarnaast zullen praktische handreikingen voor cultuureducatie worden ontwikkeld voor scholen en culturele instellingen. Ook ondersteunend onderzoek en monitoring en evaluatie behoren tot de verantwoordelijkheid van OCW.

Financiering en uitvoering

Om gemeenten en provincies te ondersteunen bij hun taken stelt het ministerie van OCW voor de schooljaren 2004-2005 en 2005-2006 een geormerkt budget beschikbaar van in totaal €1.650.000. Voor het schooljaar 2006-2007, waarin het aantal deelnemende scholen het grootst zal zijn, is een bedrag van € 2.475.000 gereserveerd. Gemeenten en provincies verplichten zich hun huidige financiële inzet op dit terrein ten minste te handhaven.

Voor de coördinatie van het totale proces heeft het rijk tijdelijk een departementale projectorganisatie Cultuureducatie in het primair onderwijs ingericht. In het beleidskader is opgenomen dat de ambtelijke werkgroep Cultuur en School verder zal gaan als begeleidingscommissie. Dit doet zij onder de naam 'Werkgroep cultuureducatie en onderwijs'. De werkgroep heeft tot doel:

- het bevorderen van de kwaliteit van uitvoering van de afspraak Versterking Cultuureducatie d.m.v. ondersteuning van gemeenten, provincies en rijk;
- het adviseren van de staatssecretaris van OCW, het bestuur van IPO en het bestuur van VNG over besluitvorming rondom het onderwerp cultuureducatie in zowel het primair als het voortgezet onderwijs.

Leeswijzer

Deze brochure bevat een aantal documenten dat betrekking heeft op Regeling Versterking Cultuureducatie in het primair onderwijs 2004-2007, te weten:

- Beleidskader, zoals overeengekomen tussen de Staatssecretaris van OCW, IPO en VNG
- Ministeriële regeling, met de volgende bijlagen:
  - I Meerjarenbegroting
  - II Controleprotocol
  - III Model accountantsverklaring
  - IV Model inhoudelijke verantwoording
  - V Model financiële verantwoording
- Bekostigingsbesluit

Beleidskader: Bestuurlijke afspraak tussen de Minister en Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

De decentrale middelen voor Cultuur en School, die in het Actieplan Cultuurbereik 2001-2004 geormerkt waren, vormen in de periode 2005-2008 een integraal onderdeel van het Actieplan. De Minister en Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten hebben daarnaast een aparte afspraak gemaakt voor Versterking van de Cultuureducatie in het primair onderwijs, die betrekking heeft op de periode 2004-2007. Na een toelichting op aanleiding en achtergrond volgt de centrale doelstelling van deze afspraak. Daarna wordt puntsgewijs aandacht besteed aan de afspraken die gemeenten, provincies en het rijk hebben gemaakt over de bijdrage die elk zal leveren om het gezamenlijke doel te bereiken.

Aanleiding

De ambtelijke werkgroep Cultuur en School heeft in het Bestuurlijk Overleg tussen OCW, IPO en VNG de opdracht meegekregen om – in aanvulling op de afspraken in het kader van het Actieplan Cultuurbereik 2005-2008 – een aparte gezamenlijke afspraak van OCW, IPO en VNG voor te bereiden ter versterking van cultuureducatie in het primair onderwijs.

Om de voortgang te waarborgen van reeds opgezette Cultuur-en-School activiteiten (bijvoorbeeld voor het VMBO) en om ruimte te bieden voor stedelijk en provinciaal maatwerk is ervoor gekozen om in de nieuwe afspraken voor het Actieplan Cultuurbereik een open aanbeveling op te nemen om activiteiten in het kader van Cultuur en School voort te zetten en uit te breiden. De tekst hiervan luidt als volgt:

Gemeenten en provincies wordt aanbevolen binnen hun plannen expliciet aandacht te besteden aan het voortzetten en uitbreiden van de activiteiten in het kader van Cultuur en School. Het gaat hier om activiteiten die gericht zijn op het leggen en onderhouden van duurzame relaties tussen scholen en culturele instellingen en het versterken van de aandacht voor cultuur binnen het onderwijsprogramma. De activiteiten zijn bedoeld om bij te dragen aan het realiseren van een doorgaande leerlijn voor cultuureducatie. Het is van groot belang dat op gemeentelijk en provinciaal niveau eenvoudig toegankelijke en complete informatie beschikbaar is over het aanbod van culturele instellingen voor leraren en leerlingen in zowel primair als voortgezet onderwijs (basisvorming, VMBO en studiehuis). Tevens is het van belang dat culturele instellingen worden aangemoedigd om een aantrekkelijk, goed op de vraag toegesneden educatief aanbod te verzorgen voor het primair en voortgezet onderwijs. Gezien de relatieve achterstand op het gebied van erfgoededucatie wil het actieplan bevorderen dat gemeenten en provincies zorgen voor een adequate infrastructuur voor erfgoededucatie, waar scholen en culturele instellingen gebruik van kunnen maken. Met name de provinciale erfgoedhuizen kunnen hierbij een rol spelen.

Naast deze open aanbeveling voor Cultuur en School in het Actieplan, die niet leidt tot een oormerking van middelen, is er gezien de specifieke doelstelling om te komen tot versterking van cultuureducatie in het primair onderwijs behoefte aan een aanvullende bestuurlijke afspraak tussen rijk, gemeenten en provincies die zich richt op het bieden van een goede bemiddelings- en netwerkstructuur voor het primair onderwijs en op het vormgeven van een geleidelijke, cohortsgewijze aanpak waarlangs scholen in het primair onderwijs met behulp van extra middelen hun visie op cultuureducatie binnen hun school gaan ontwikkelen en verdiepen. Ter ondersteuning van de door gemeenten en provincie uit te voeren taken in dit kader stelt het rijk voor de schooljaren 2004-2005 en 2005-2006 -in aanvulling op de financiële afspraken over het Actieplan Cultuurbereik - een extra en wél geormerkt budget beschikbaar van €1 per leerling in het primair onderwijs per convenantpartner. Voor het schooljaar 2006-2007 is een bedrag van €1,50 per leerling in het primair onderwijs per convenantpartner beschikbaar.

Achtergrond

Centrale doelstelling van Cultuur en School is het zodanig verankeren van cultuur in het onderwijs dat leerlingen in een doorgaande leerlijn vanaf de basisschool tot en met de afronding van hun schoolopleiding kennis opdoen van cultuur (kunst en erfgoed). Om dit mogelijk te maken zullen de scholen voor primair en voortgezet onderwijs in de komende jaren van rijkswege extra financiële ondersteuning ontvangen, oplopend tot een bedrag van € 22 miljoen¹ in 2007. Deze middelen, die vanaf 2007 onderdeel uitmaken van de lumpsumbekostiging van de scholen, zijn bedoeld om hen in staat te stellen een eigen schoolbeleid op het gebied van cultuur te realiseren.

Voor het voortgezet onderwijs kan worden aangesloten bij een reeks van al ingezette ontwikkelingen, zoals invoering CKV, ontwikkeling cultuurprofiel scholen en de voorziene aanpassing van de basisvorming (leergebied kunst en cultuur). In het primair onderwijs is deze situatie anders, zoals naar voren is gekomen in het rapport van de Taakgroep Wagemakers. Het grote aantal scholen (7500), zeer uiteenlopend in omvang en situatie, vraagt om een gecoördineerde, landelijk dekkende aanpak, waarbij het ook zaak is om goed aan te sluiten bij ontwikkelingen zoals de invoering van nieuwe kerndoelen, de toenemende beleidsvrijheid voor scholen en de invoering van de lumpsumbekostiging.

Doelstelling

De doelstelling voor de versterking van de cultuureducatie in het primair onderwijs luidt als volgt:

Alle scholen in het primair onderwijs hebben in 2007 hun visie op de plaats van cultuureducatie in hun onderwijsprogramma geformuleerd. Ze zijn in staat om in samenwerking met hun culturele omgeving en met behulp van de extra financiële middelen deze visie te vertalen in een samenhangend geheel van cultuureducatieve activiteiten.

Bovenstaande doelstelling is zoveel mogelijk in operationele termen gesteld (output). Door gezamenlijk deze doelstelling te onderschrijven streven de overheden als

outcome-doelstelling na dat alle jonge kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar in Nederland de kans krijgen om:

- in brede zin en in een doorgaande leerlijn kennis op te doen van kunst en erfgoed in hun omgeving;
- zich daardoor bewust te worden van de betekenis van kunst en erfgoed;
- hun eigen creatieve mogelijkheden te ontwikkelen.

Realisatie van deze doelstelling draagt bovendien bij:

- aan een toename van het beleidsvoerend vermogen van scholen;
- aan een meer vraaggerichte wijze van werken in de cultuureducatie;
- aan een intensieve en structurele samenwerking tussen scholen, kunstenaars en culturele instellingen op gemeentelijk en provinciaal niveau.

Afspraken rijk, gemeenten en provincies

Realisatie van de doelstelling is vanzelfsprekend afhankelijk van vele factoren. Zo dient de autonomie van scholen gerespecteerd te worden. Er kan hen geen dwingend aanbod worden gedaan. Ook ouders spelen bij de culturele vorming vanzelfsprekend een zeer belangrijke rol. De mogelijkheden voor culturele vorming zijn bovendien per gemeente en provincie verschillend. Veel is afhankelijk van de motivatie van leraren en culturele instellingen. Dit in overweging genomen onderschrijven de drie overheden echter dat zij elk een belangrijke inspanning zullen leveren bij het realiseren van de genoemde doelstelling:

- door scholen toe te rusten met een schoolgebonden budget en hen aan te moedigen een visie en beleid te ontwikkelen;
- door er voor te zorgen dat op stedelijk en regionaal niveau een gevarieerd en vraaggericht aanbod aan cultuureducatieve voorzieningen voor de basisschool beschikbaar is;
- door het proces van afstemming van vraag en aanbod te faciliteren door informatievoorziening en netwerkvorming

Rijk, gemeenten en provincies spreken met elkaar in dit kader de volgende rolverdeling af:

Gemeenten en provincies dragen er, in samenwerking met ondersteuningsinstellingen, erfgoedhuizen en/of provinciale bibliotheekcentrales en overige culturele instellingen, zorg voor dat de scholen in het primair onderwijs in hun stad en regio worden aangemoedigd tót en ondersteund bij het ontwikkelen van hun visie op cultuureducatie. Gemeenten en provincies stimuleren dat passende cultuureducatieve activiteiten beschikbaar komen en dat netwerken van scholen en culturele instellingen tot stand worden gebracht.

Provincies dragen daarnaast zorg voor de bovenlokale coördinatie en bemiddeling en stimuleren de gemeenten tot 90.000 inwoners tot de ontwikkeling van een cultuureducatiebeleid. In regio's waar verhoudingsgewijs weinig culturele instellingen aanwezig zijn, dragen de provincies zorg voor de afstemming van vraag en aanbod.

Het rijk draagt zorg voor een landelijke coördinatie en informatie-uitwisseling. Het rijk start met de invoering van een schoolgebonden budget met ingang van het schooljaar 2004-2005.

Tevens zorgt het rijk voor de afstemming tussen landelijk flankerend beleid en flankerend beleid op gemeentelijk en provinciaal niveau. Op landelijk niveau zal het rijk zorgdragen voor het ontwikkelen van handreikingen voor scholen en culturele instellingen. Het rijk zal zich ook inzetten voor het bereiken van commitment van landelijke organisaties voor onderwijs en cultuur bij het realiseren van de doelstelling. Ten slotte zal het rijk zorgen voor ondersteunend onderzoek, monitoring en evaluatie. Voor de coördinatie van het proces wordt tijdelijk een departementale projectorganisatie ingericht.

Ter ondersteuning van de door gemeenten en provincie uit te voeren taken stelt het rijk ten behoeve van de schooljaren 2004-2005 en 2005-2006 een aanvullend geoormerkt budget beschikbaar van € 1 per leerling in het primair onderwijs per convenantpartner. Dit komt neer op een inzet van ongeveer €1.650.000 in 2004 (ten behoeve van het schooljaar 2004-2005) en eveneens ongeveer € 1.650.000 in 2005 (ten behoeve van het schooljaar 2005-2006). In het najaar van 2005 worden - op basis van een evaluatie van de ervaringen in het eerste schooljaar - nadere afspraken gemaakt voor het derde schooljaar. Voor het schooljaar 2006-2007 is een bedrag van € 1,5 per leerling in het primair onderwijs per convenantpartner beschikbaar. Dit komt neer op een inzet van ongeveer €2.475.000.

Bij al deze bedragen geldt wel het algemene voorbehoud dat de bijdragen worden verleend onder de voorwaarde dat door de wetgever voldoende gelden ter beschikking worden gesteld.

In deze afspraak is gekozen voor een hoger bedrag in het derde schooljaar, aangezien te verwachten valt dat het aantal deelnemende scholen in dat jaar het grootst zal zijn.

Om een goede afstemming te waarborgen spreken de drie overheden af dat de huidige ambtelijke werkgroep Cultuur en School de opdracht krijgt om als landelijke begeleidingscommissie te fungeren. Het departementale projectbureau zal de commissie ondersteunen. Daarnaast komt er een landelijke klankbordgroep die zal worden samengesteld uit vertegenwoordigers van onderwijs- en cultuurorganisaties, mede in vervolg op de rondetafelgesprekken over het rapport Hard(t) voor Cultuur in het najaar van 2003. Gemeenten en provincies zullen hun huidige financiële inzet op het gebied van aanbod, ondersteuning en bemiddeling op het gebied van cultuureducatie ten behoeve van het primair onderwijs ten minste handhaven en, waar mogelijk, uitbreiden. De nadere financiële uitwerking van deze afspraak vindt plaats tussen de departementale projectorganisatie en de 42 convenantpartners.

1 Hiervan is € 18 miljoen bestemd voor het primair onderwijs en € 4 miljoen voor het voortgezet onderwijs.

2 In het beleidskader is opgenomen dat de ambtelijke werkgroep Cultuur en School verder zal gaan als begeleidingscommissie. Dit doet zij onder den naam '**Werkgroep Cultuureducatie en Onderwijs**'.

De werkgroep heeft tot doel:

- het bevorderen van de kwaliteit van uitvoering van de afspraak Versterking Cultuureducatie d.m.v. ondersteuning van gemeenten, provincies en rijk;
- het adviseren van de staatssecretaris van OCW, het bestuur van IPO en het bestuur van VNG over besluitvorming rondom het onderwerp cultuureducatie in zowel het primair als het voortgezet onderwijs.

Deze doelen wil de werkgroep bereiken door:

- Advisering
- Beleidsafstemming tussen partners
- Signaleren van ontwikkelingen
- Deskundigheidsbevordering (o.a. door kennisuitwisseling) en Communicatie
- Afstemming met relevante andere beleidsterreinen en bestuurlijke instrumenten
- Evaluatie en monitoring

Via de digitale nieuwsbrief en een website worden contactambtenaren bij gemeenten en provincies op de hoogte gehouden van de activiteiten van de werkgroep.

Leden van de Werkgroep cultuureducatie en onderwijs

- Max van Alphen - gemeente Breda
- Liesbeth van Droffelaar - gemeente Utrecht
- Lydia Jongmans - VNG
- Mark Stuijt - Provincie Friesland
- Ellen Koning - Provincie Noord-Holland
- Jan Jaap Knol - OCW
- Hans Muiderman - OCW
- Joost Kuggeleijn - OCW

Bijlagen

- 1 Tijdpad
- 2 Deelnemers Versterking Cultuureducatie in het primair onderwijs 2004-2007

Bijlage 1

Tijdpad

19 mei 2005	landelijke bijeenkomst voor contactambtenaren cultuureducatie.
mei 2005	beschikking aan scholen die in 2005-2006 starten.
1 november 2004	deadline inleveren verantwoording middelen die in 2004 zijn toegekend.
1 oktober 2007	deadline inleveren verantwoording middelen die voor 2005 en 2006 zijn toegekend.

Bijlage 2

Deelnemers Versterking Cultuureducatie in het primair onderwijs 2004-2007

Gemeenten

- 1 Alkmaar
- 2 Almere
- 3 Amersfoort
- 4 Amsterdam
- 5 Apeldoorn
- 6 Arnhem
- 7 Breda
- 8 Delft

- 9 Den Bosch
- 10 Den Haag
- 11 Dordrecht
- 12 Ede
- 13 Eindhoven
- 14 Emmen
- 15 Enschede
- 16 Groningen
- 17 Haarlem
- 18 Haarlemmermeer
- 19 Heerlen
- 20 Hengelo
- 21 Leeuwarden
- 22 Leiden
- 23 Maastricht
- 24 Nijmegen
- 25 Rotterdam
- 26 Tilburg
- 27 Utrecht
- 28 Zaanstad
- 29 Zoetermeer
- 30 Zwolle

Provincies

- 1 Drenthe
- 2 Flevoland
- 3 Friesland
- 4 Gelderland
- 5 Groningen
- 6 Limburg
- 7 Noord-Brabant
- 8 Noord-Holland
- 9 Overijssel
- 10 Utrecht
- 11 Zeeland
- 12 Zuid-Holland

Ministeriële regeling

De ministeriële regeling bevat nadere regels over de verstrekking van specifieke uitkeringen in het kader van het Actieplan Cultuurbereik, de Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving en Versterking Cultuureducatie in het primair onderwijs. De regeling is in feite de juridische vertaling van de drie beleidskaders. De aanvullende regels hebben betrekking op de deelnemers, het bedrag van de uitkering, de eisen die aan de aanvraag worden gesteld, de bevoorschotting en de verantwoording. Na de algemene bepalingen volgt een toelichting op de drie specifieke uitkeringen en een verdergaande uitwerking van de eerder genoemde bepalingen.

Om gemeenten en provincies behulpzaam te zijn bij de verantwoording, is aan de ministeriële regeling een viertal bijlagen toegevoegd. Het gaat om een controleprotocol en modellen voor de accountantsverklaring en de inhoudelijke en financiële verantwoording.

Regeling van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mr. Medy C. van der Laan, van 1 april 2005, nr. WJZ/2005/11620 (8165), houdende nadere regels over de verstrekking van specifieke uitkeringen in het kader van cultuurbereik, beeldende kunst en vormgeving en cultuureducatie primair onderwijs (Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008)

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
mr. Medy C. van der Laan,

Gelet op de artikelen 5, 43, tweede lid, en 48 van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen;

Besluit:

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a aanvrager: een college van burgemeester en wethouders van een gemeente of een college van gedeputeerde staten van een provincie;
- b gemeente: Alkmaar, Almere, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Delft, Den Bosch, Den Haag, Dordrecht, Ede, Eindhoven, Emmen, Enschede, Groningen, Haarlem, Haarlemmermeer, Heerlen, Hengelo, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Nijmegen, Rotterdam, Tilburg, Utrecht, Zaanstad, Zoetermeer of Zwolle;
- c minister: de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- d primair onderwijs: onderwijs als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs of de Wet op de expertisecentra;
- e school: een school in de zin van de Wet op het primair onderwijs of de Wet op de expertisecentra;
- f uitkering: een specifieke uitkering als bedoeld in artikel 3, eerste, tweede of derde lid.

Artikel 2

De minister kan van deze regeling afwijken, mits de beschikking waarbij een uitkering wordt verstrekt, de afwijking nadrukkelijk vermeldt.

Artikel 3

- 1 De minister kan voor de periode 2005-2008 aan een gemeente of een provincie een specifieke uitkering verstrekken voor het in die gemeente of provincie te voeren beleid ten aanzien van cultuurbereik.
- 2 De minister kan voor de periode 2005-2008 aan de gemeenten Amsterdam, Arnhem, Breda, Den Bosch, Den Haag, Eindhoven, Enschede, Groningen, Leeuwarden, Maastricht, Rotterdam, Tilburg, Utrecht, Zwolle of provincies specifieke uitkeringen verstrekken voor het in die gemeente of provincie te voeren beleid ten aanzien van beeldende kunst en vormgeving.
- 3 De minister kan voor de jaren 2005 en 2006 aan een gemeente of een provincie een specifieke uitkering verstrekken voor het in die gemeente of provincie te voeren beleid ten aanzien van cultuureducatie in het primair onderwijs.

Artikel 4

De uitkering bestaat uit een bedrag voor de door de minister in de beslissing tot toekenning van een uitkering aangeduide doelen.

Artikel 5

- 1 Onverminderd artikel 41, tweede lid, van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen, omvat de aanvraag voor een uitkering:
  - a een analyse van de gemeentelijke of provinciale infrastructuur op het gebied van cultuurbereik, beeldende kunst en vormgeving of cultuureducatie in het primair onderwijs binnen de gemeente of provincie;
  - b een opsomming van keuzes op basis van de analyse, bedoeld in onderdeel a, die past binnen het gemeentelijke of provinciale beleid in de uitkeringsperiode ten aanzien van cultuurbereik, beeldende kunst en vormgeving of cultuureducatie in het primair onderwijs;
  - c een beschrijving van de beoogde meetbare doelstellingen die passen in de gemeentelijke of provinciale context die voortkomen uit de keuzelijst, bedoeld in onderdeel b, en die tevens een bijdrage leveren aan het bereiken van de rijksbrede doelstelling, bedoeld in:
    - 1° het Beleidskader Actieplan Cultuurbereik 2005-2008, bedoeld in de bijlage bij Kamerstukken II 2003/04, 29200 VIII, nr. 133,
    - 2° het Beleidskader Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving 2005-2008, bedoeld in de bijlage bij Kamerstukken II 2003/04, 29200 VIII, nr. 133, of
    - 3° de Afspraak tussen de Minister en Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het bestuur van het Interprovinciaal Overleg en het bestuur van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten over Cultuureducatie Primair Onderwijs, bedoeld in de bijlage bij Kamerstukken II 2003/04, 29200 VIII, nr. 133;

- d een omschrijving van de indicatoren waaraan en de wijze waarop de gemeente of provincie de doelstellingen gaat meten;
  - e een meerjarenbegroting overeenkomstig het als bijlage I bij deze regeling gevoegde model.
- 2 Indien de aanvraag een uitkering als bedoeld in artikel 3, derde lid, betreft, geeft de aanvrager tevens aan hoe gestimuleerd wordt dat:
- a passende cultuureducatieve activiteiten beschikbaar komen, en
  - b netwerken van scholen en culturele instellingen tot stand worden gebracht.
- 3 Indien de aanvrager een college van gedeputeerde staten is, geeft het college in de aanvraag voor een uitkering als bedoeld in artikel 3, derde lid, tevens aan hoe het college zorg gaat dragen voor de bovenlokale coördinatie, bemiddeling en afstemming tussen vraag en aanbod.

Artikel 6

- 1 Onverminderd artikel 4, eerste en tweede lid, van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen weigert de minister aan:
- a de desbetreffende gemeente of provincie een uitkering als bedoeld in artikel 3, eerste lid, te verstrekken als de eigen bijdrage van deze gemeente of provincie lager is dan deze uitkering;
  - b Amsterdam, Arnhem, Den Haag, Eindhoven, Enschede, Groningen, Maastricht, Rotterdam en Utrecht een uitkering als bedoeld in artikel 3, tweede lid, te verstrekken als de eigen bijdrage van deze gemeente lager is dan deze uitkering;
  - c de desbetreffende provincie een uitkering als bedoeld in artikel 3, tweede lid, te verstrekken als de eigen bijdrage van deze provincie lager is dan deze uitkering minus het bedrag dat deze provincie besteedt in samenwerking met een of meer gemeenten.
  - d de desbetreffende gemeente of provincie een uitkering, bedoeld in artikel 3, derde lid, te verstrekken als de financiële inzet in het jaar 2005 en 2006 van deze gemeente of provincie op het gebied van aanbod, ondersteuning en bemiddeling ten behoeve van cultuureducatie voor het primair onderwijs lager is dan de financiële inzet in 2004.
- 2 Onder gemeenten in het eerste lid, onderdeel c, worden ook andere gemeenten verstaan dan de gemeenten, genoemd in artikel 1, onderdeel b.

Artikel 7

- 1 De minister betaalt een voorschot van één vierde deel van de uitkering, bedoeld in artikel 3, eerste en tweede lid, in de maand juni van het desbetreffende jaar waarvoor het voorschot is bestemd.
- 2 De minister betaalt in de maand juni van 2005 een voorschot op de uitkering, bedoeld in artikel 3, derde lid, van € 1, -- vermenigvuldigd met het door de scholen opgegeven aantal leerlingen dat op 1 oktober 2004:
- a binnen de desbetreffende gemeente primair onderwijs volgt, of
  - b binnen de desbetreffende provincie primair onderwijs volgt minus het aantal leerlingen dat primair onderwijs volgt binnen een gemeente die in deze provincie ligt.

- 3 De minister betaalt in de maand juni van 2006 een voorschot op de uitkering, bedoeld in artikel 3, derde lid, van € 1,50 vermenigvuldigd met het door de scholen opgegeven aantal leerlingen dat op 1 oktober 2005:
- binnen de desbetreffende gemeente primair onderwijs volgt, of
  - binnen de desbetreffende provincie primair onderwijs volgt minus het vastgestelde aantal leerlingen dat primair onderwijs volgt binnen een gemeente die in deze provincie ligt.

Artikel 8.

De uitkering, bedoeld in artikel 3, eerste lid, bedraagt ten hoogste:

	2005-2008
Alkmaar	297.496
Almere	538.796
Amersfoort	419.672
Amsterdam	3.341.428
Apeldoorn	492.996
Arnhem	448.052
Breda	523.972
Delft	302.356
Den Haag	2.121.196
Dordrecht	378.272
Ede	333.140
Eindhoven	657.668
Emmen	342.056
Enschede	483.572
Groningen	566.256
Haarlem	464.600
Haarlemmermeer	401.572
Heerlen	295.532
Hengelo	255.984
Den Bosch	422.260
Leeuwarden	288.624
Leiden	375.820
Maastricht	387.468
Nijmegen	497.788
Rotterdam	2.707.500
Tilburg	628.236
Utrecht	1.219.728
Zaanstad	441.648
Zoetermeer	360.504
Zwolle	350.200

	2005-2008
Drenthe	1.181.556
Flevoland	597.024
Friesland	1.739.004
Gelderland	4.442.548
Groningen	1.249.132
Limburg	2.917.188
Noord Brabant	5.374.120
Noord Holland	4.229.028
Overijssel	2.402.740
Utrecht	2.397.588
Zeeland	1.196.940
Zuid Holland	6.113.004

Artikel 9

De uitkering, bedoeld in artikel 3, tweede lid, bedraagt ten hoogste:

	2005-2008		2005-2008
Amsterdam	10.408.696	Drenthe	1.022.172
Arnhem	1.497.280	Flevoland	762.008
Breda	470.912	Friesland	1.166.676
Den Haag	6.607.616	Gelderland	3.868.644
Eindhoven	2.197.780	Groningen	838.024
Enschede	1.615.988	Limburg	2.155.372
Groningen	1.892.300	Noord Brabant	3.605.424
Den Bosch	379.500	Noord Holland	3.914.180
Leeuwarden	259.396	Overijssel	1.783.704
Maastricht	1.294.836	Utrecht	1.890.060
Rotterdam	8.433.976	Zeeland	803.008
Tilburg	564.616	Zuid Holland	5.051.744
Utrecht	3.799.504		
Zwolle	314.736		

Artikel 10

- 1 De minister stelt het bedrag van de uitkering, bedoeld in artikel 3, derde lid, voor de desbetreffende gemeente vast aan de hand van de volgende formule:
 $A = B \times \text{€ } 1,-- + C \times \text{€ } 1,50.$
- 2 De minister stelt het bedrag van de uitkering, bedoeld in artikel 3, derde lid, voor de desbetreffende provincie vast aan de hand van de volgende formule:
 $A = (D - B) \times \text{€ } 1,-- + (E - C) \times \text{€ } 1,50.$
- 3 In de formule als bedoeld in het eerste en tweede lid is:
  - A het bedrag van de uitkering, bedoeld in artikel 3, derde lid;
  - B het door de scholen opgegeven aantal leerlingen dat binnen de desbetreffende gemeente primair onderwijs volgt op 1 oktober 2004;
  - C het door de scholen opgegeven aantal leerlingen dat binnen de desbetreffende gemeente primair onderwijs volgt op 1 oktober 2005;
  - D het door de scholen opgegeven aantal leerlingen dat binnen de desbetreffende provincie primair onderwijs volgt op 1 oktober 2004;
  - E het door de scholen opgegeven aantal leerlingen dat binnen de desbetreffende provincie primair onderwijs volgt op 1 oktober 2005.

Artikel 11

De rapportage over de naleving van de uitkeringsbepalingen, bedoeld in de artikelen 45 en 47 van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen, geschiedt overeenkomstig de volgende bijlagen bij deze regeling:

- a bijlage II, Controleprotocol;

- b bijlage III, Model accountantsverklaring;
- c bijlage IV, Model inhoudelijke verantwoording gemeenten en provincies Actieplan Cultuurbereik;
- d bijlage V, Model inhoudelijke verantwoording gemeenten en provincies Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving;
- e bijlage VI, Model inhoudelijke verantwoording gemeenten en provincies Cultuureducatie Primair Onderwijs;
- f bijlage VII, Model financiële verantwoording gemeenten en provincies Actieplan Cultuurbereik en gemeenten Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving;
- g bijlage VIII, Model financiële verantwoording provincies Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving;
- h bijlage IX, Model financiële verantwoording gemeenten en provincies Cultuureducatie Primair Onderwijs.

Artikel 12

- 1 De Regeling specifieke uitkering cultuureducatie po 2004 wordt ingetrokken.
- 2 Voorzover er ter zake nog sprake is van enige bestuursrechtelijke afdoening, met inbegrip van bezwaar- en beroepsprocedures, vindt deze overeenkomstig de regeling, bedoeld in het eerste lid, plaats.
- 3 Bestaande aanspraken en verplichtingen bij, op grond of in het kader van de regeling, bedoeld in het eerste lid, blijven in stand.

Artikel 13

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en vervalt met ingang van 1 januari 2011.

Artikel 14

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

(Medy C. van der Laan)

Toelichting

1 Algemene toelichting

1.1 Inleiding

Met het Actieplan Cultuurbereik 2001-2004 leverden rijk, provincies en gemeenten voor het eerst een gezamenlijke inspanning om het bereik van cultuur te vergroten. De doelstelling van het Actieplan Cultuurbereik 2001-2004 was het vergroten van het cultuurbereik door meer en ander aanbod voor nieuw en ander publiek. De dertig grootste steden van Nederland en de twaalf provincies kregen de mogelijkheid om een vierjarig programma te maken voor hun stad of provincie. De programma's moesten ruimte bieden om een meer divers cultureel aanbod te programmeren, door de verschillende cultuursectoren heen nieuwe, onorthodoxe verbindingen tot stand te brengen en het publiek actief op te zoeken.

In 2003 verscheen een rapport van de visitatiecommissie cultuurbereik met de aanbeveling het Actieplan Cultuurbereik nog eens vier jaar voort te zetten, omdat het vergroten en verankeren van de effecten van de inspanningen van cultuurbereik meer tijd vraagt. Onderhavige regeling strekt ertoe deze aanbeveling nader uit te werken voor het beleid ten aanzien van:

- cultuurbereik (zie paragraaf 1.2),
- beeldende kunst en vormgeving (zie paragraaf 1.3), en
- cultuureducatie in de sector primair onderwijs (zie paragraaf 1.4).

Omdat voorzien is dat vanaf het schooljaar 2007-2008 de bijdrage voor cultuureducatie primair onderwijs aan de scholen in de lumpsumbekostiging zal worden opgenomen, verstrekt de minister hiervoor alleen in de jaren 2005 en 2006 een specifieke uitkering (zie hierover meer in paragraaf 1.4).

1.2 Cultuurbereik

In het Beleidskader Actieplan Cultuurbereik 2005-2008 (bijlage bij Kamerstukken II 2003/04, 29200 VIII, nr. 133) staat dat dit actieplan ertoe strekt het cultureel bewustzijn van burgers te versterken door het vergroten van zowel het publieksbereik als de actieve participatie in kunst en cultuur. Deze rijksbrede doelstelling is van toepassing op de gehele cultuursector. Voorheen bestond het Actieplan Cultuurbereik 2001-2004 uit drie afzonderlijke uitkeringen (cultuurbereik, cultuur en school en beeldende kunst en vormgeving). De uitkering beeldende kunst en vormgeving (Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving) wordt gecontinueerd als afzonderlijke uitkering met een specifiek - op de sector beeldende kunst en vormgeving - toegespitst beleid. De afzonderlijke uitkeringen cultuurbereik en cultuur en school uit de periode 2001-2004 zijn gebundeld tot één brede doeluitkering: het Actieplan Cultuurbereik 2005-2008. Een gemeente of een provincie kan kiezen voor projec-

ten uit of met alle cultuursectoren. Bijvoorbeeld: theater, archeologie, vormgeving, bibliotheken, cultuurhistorisch landschap, archieven, gebouwde monumenten, film, muziek, musea, nieuwe media, letteren, architectuur, beeldende kunst, lokale en regionale omroepen. Deelnemende gemeenten en provincies krijgen dus de ruimte om zelf te bepalen hoe zij de centrale doelstelling willen bereiken. In het beleidskader wordt gemeenten en provincies wel aanbevolen om binnen hun plannen expliciet aandacht te besteden aan het voortzetten en uitbreiden van de activiteiten die gericht zijn op het leggen en onderhouden van duurzame relaties tussen scholen en culturele instellingen en het versterken van de aandacht voor cultuur binnen het onderwijsprogramma.

In de brede doeluitkering Actieplan Cultuurbereik staat het vergroten van zowel het publieksbereik als de actieve participatie in kunst en cultuur binnen de gehele cultuursector centraal. Voor de sector beeldende kunst en vormgeving bestaat een aparte voorziening, de Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving, die erop gericht is de lokale en provinciale infrastructuur voor beeldende kunst en vormgeving te versterken. De nieuwe (tijdelijke) uitkering cultuureducatie primair onderwijs is specifiek bestemd om cultuur in het onderwijs te verankeren. Zie hierover meer in de paragrafen 1.3 en 1.4.

1.3 Beeldende kunst en vormgeving

Naast de brede doeluitkering cultuurbereik kan een college van burgemeester en wethouders of van gedeputeerde staten een aanvraag indienen voor de specifieke uitkering beeldende kunst en vormgeving, de Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving. De Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving is sinds 1985 een afzonderlijke geldstroom voor een specifieke sector. In de periode 2001-2004 is deze geldstroom ondergebracht onder het beleidskader van het Actieplan Cultuurbereik met als doel de doelstelling cultuurbereik centraal te stellen in de bestedingen van de Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving. Uit het rapport van de visitatiecommissie cultuurbereik in 2003 bleek echter dat deze geldstroom, die in veel gemeenten en provincies al jarenlang aan instellingen in de sector beeldende kunst en vormgeving werd toebedeeld, niet van het ene op het andere jaar louter voor publieksgerichte projecten in deze sector kon worden ingezet.

De uitkomsten van het visitatierapport, het onderzoek van Deloitte & Touche, 'De BKV tegen het licht' van 23 juni 2003 en de ambitie van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, IPO en VNG om de Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving in te zetten ter verbetering van specifieke sectorale knelpunten, hebben ertoe geleid dat de Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving in 2005-2008 als afzonderlijke uitkering wordt gecontinueerd. Om afstemming met andere subsidie-instrumenten in deze sector te waarborgen en om inhoudelijke doelen te kunnen toespitsen op ontwikkelingen in de sector, is een nieuw beleidskader ontwikkeld en is ervoor gekozen de Geldstroom Beeldende Kunst aan de provincies en aan 14 in plaats van (voorheen) 30 gemeenten uit te keren.

De rijksbrede doelstelling van deze specifieke uitkering is het versterken van de sector beeldende kunst en vormgeving: dit betreft zowel de infrastructuur van deze

sector als de relatie tussen aanbod en afname (zie het Beleidskader Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving 2005-2008, bijlage bij Kamerstukken II 2003/04, 29200 VIII, nr. 133). Hierbij wordt het accent gelegd op:

- Het faciliteren van collectieve voorzieningen en investeringen ter ondersteuning van de ontwikkeling van individuele kunstenaars en vormgevers (kunstenaarsinitiatieven, presentatie-instellingen, ateliers, technische faciliteiten, nieuwe media).
- Het benadrukken van de relatie tussen aanbod en afname door meer aandacht voor het middensegment, vermindering van (aanbod)subsiëring en - waar mogelijk - marktwerking.

1.4 Cultuureducatie primair onderwijs

Rijksbrede doelstelling van cultuureducatie primair onderwijs is het zodanig verankeren van cultuur in het onderwijs dat leerlingen in een doorgaande leerlijn vanaf de basisschool tot en met de afronding van hun schoolopleiding kennis opdoen van cultuur (kunst en erfgoed). Deze doelstelling wordt genoemd in de Afspraak Minister en Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, bestuur van het Interprovinciaal Overleg en bestuur van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten over Cultuureducatie Primair Onderwijs (zie bijlage bij Kamerstukken II 2003/04, 29200 VIII, nr. 133, hierna: Afspraak Cultuureducatie Primair Onderwijs). Om dit mogelijk te maken zullen de scholen voor primair en voortgezet onderwijs in de komende jaren van rijkswege extra financiële ondersteuning ontvangen, oplopend tot een bedrag van € 22 miljoen. Deze middelen zijn bedoeld om hen in staat te stellen een eigen schoolbeleid op het gebied van cultuur te realiseren.

Voor het voortgezet onderwijs kan worden aangesloten bij een reeks van al ingezette ontwikkelingen, zoals invoering culturele kunstzinnige vorming, ontwikkeling cultuurprofiel scholen en de voorziene aanpassing van de onderbouw (leergebied kunst en cultuur). Extra middelen van rijkswege in de vorm van een specifieke uitkering is in deze sector niet nodig. In de sector van het primair onderwijs is de situatie anders, zoals naar voren is gekomen in het rapport 'Hart/d voor Cultuur' van de Commissie Wagemakers, dat 2 juli 2003 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer is gezonden (Kamerstukken niet-dossierstuk 2002/03, ocv0300532). Het grote aantal scholen (ruim 7000), zeer uiteenlopend in omvang en situatie, vraagt om een gecoördineerde, landelijk dekkende aanpak, waarbij het ook zaak is om goed aan te sluiten bij ontwikkelingen, zoals de invoering van nieuwe kerndoelen, de toenemende beleidsvrijheid voor scholen en de invoering van de lumpsumbekostiging.

1.5 Algemeen juridisch kader

Het gaat in deze regeling om uitkeringen als bedoeld in artikel 40 van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen, dus om specifieke uitkeringen ten behoeve van door de decentrale overheid te voeren cultuurbeleid. Op deze categorie specifieke uitkeringen - waarbij de uitkeringen aan decentrale overheden 'als overheden' worden verstrekt - is de subsidietitel van de Algemene wet bestuursrecht in beginsel niet van toepassing (artikel 4:21, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht).

In hoofdstuk VI van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen wordt een regeling gegeven voor het gehele proces van verstrekking van specifieke uitkeringen. Op grond

van de artikelen 5, 43, tweede lid, en 48 van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen kunnen evenwel nadere regels worden gesteld ten aanzien van onderscheidenlijk de berekening van het uitkeringsbedrag, de bevoorschotting en de inrichting van aanvragen.

In de artikelen 18 tot en met 21 van de Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen worden enkele nadere regels gegeven. Die regels zijn vanwege de bijzondere doelen van de uitkeringen cultuurbereik, beeldende kunst en vormgeving en cultuureducatie primair onderwijs echter ontoereikend. De onderhavige regeling moet dan ook worden beschouwd als een 'aparte regeling' als bedoeld in artikel 18 van de Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen. Naast genoemde delegatiebepalingen is tevens een aantal andere bepalingen van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen en van de Algemene wet bestuursrecht van belang (zie paragraaf 1.8). Tot slot wijs ik op artikel 3 van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen, waarin het zogenaamde begrotingsvoorbehoud wordt geregeld.

1.6 Aangepaste aanvraag- en verantwoordingsystematiek

Naar aanleiding van de "Uitgangspuntenbrief Cultuur" (Kamerstukken II 2002/03 28 989, nr. 1) en de nota "Meer dan de som" (Kamerstukken II 2003/04 29 314, nr. 1) is het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen aangepast om prioriteit te geven aan lastenverlichting voor de cultuursector. Meer beleidsvrijheid, minder regeldruk en minder verantwoordingsdruk waren hierbij de uitgangspunten. Om vermindering van regelen en verantwoordingsdruk en vergroting van de beleidsvrijheid voor de cultuurinstellingen en decentrale overheden te bewerkstelligen, is de aanvraag- en verantwoordingsystematiek van specifieke uitkeringen aan decentrale overheden aangepast in het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen. Een specifieke uitkering kan voortaan op meerdere jaren (maximaal vier jaar) in plaats van één jaar betrekking hebben. Voor een meerjarige uitkering wordt slechts één aanvraag voor de desbetreffende uitkeringsperiode ingediend en wordt alleen aan het eind van deze periode verantwoording afgelegd. Daarnaast zijn de aanvraag en verantwoording in onderhavige regeling - anders dan in de Regeling specifieke uitkeringen stedelijke en provinciale programma's cultuurbereik - meer gericht op (output)doelstellingen van gemeenten en provincies die een bijdrage leveren aan het bereiken van de (centrale) rijksbrede doelstellingen.

Voor de vereisten waaraan een aanvraag moet voldoen, verwijs ik naar de toelichting bij artikel 5.

1.7 Verantwoording specifieke uitkering

De eisen waaraan de inhoudelijke en financiële verantwoording moeten voldoen, staan in de artikelen 45 respectievelijk 47 van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen. Zo geeft het college van burgemeester en wethouders of van gedeputeerde staten in het inhoudelijke verslag aan in hoeverre de doelen en resultaten zijn gerealiseerd, conform de bij deze regeling gevoegde modellen. Uit de financiële verantwoording moet blijken of de verstrekte uitkering rechtmatig is besteed, conform de bij deze regeling gevoegde modellen. De rechtmatigheid wordt getoetst door de accountant die zijn bevindingen in een accountantsverklaring neerlegt. De accountant

dient bij zijn controle het in bijlage II gevoegde Controleprotocol te volgen. Bij rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Rechtmatigheid is een aspect dat duidt op de mate waarin het door het college gevoerde financiële beheer in overeenstemming is met de van toepassing zijnde wetten en overige regels, waaronder ook de beschikking tot verlening van de uitkering.

De financiële verantwoording geschiedt op twee niveau's; het college moet in de eerste plaats verantwoorden op welke wijze het de uitkering rechtmatig heeft besteed en vervolgens zekerheid geven dat de door hem verstrekte subsidies ook rechtmatig zijn besteed. De uitkering strekt er immers mede toe gemeenten en provincies te faciliteren voor het subsidiëren van algemeen omschreven doelen. Hoe de faciliteiten worden ingezet, bijvoorbeeld het subsidiëren van participerende instellingen, valt onder de verantwoordelijkheid van de desbetreffende gemeente of provincie.

Ten slotte wijs ik erop dat het besteden van de uitkering aan andere bestemmingen dan de in de beschikking aangeduide doelen niet rechtmatig is op grond van artikel 4 van onderhavige regeling; de uitkering bestaat uit een bedrag voor de door de minister in de beslissing tot toekenning van een uitkering aangeduide doelen. Gemeenten en provincies dienen dus de specifieke uitkering, daaronder begrepen de daarop ontvangen renteopbrengsten, te besteden in overeenstemming met het doel waarvoor zij is verstrekt.

1.8 Weigeren, intrekken en terugvorderen van de uitkering

Op grond van artikel 4, eerste lid, van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen zijn de 'gebruikelijke' weigeringsgronden van artikel 4:35 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing op de verstrekking van specifieke uitkeringen als bedoeld in de onderhavige regeling. Zo kan de uitkering geweigerd worden als er een gegronde reden bestaat om aan te nemen dat de doelen niet of niet geheel zullen worden gerealiseerd, de aanvrager niet zal voldoen aan de verplichtingen die aan de uitkering zijn verbonden en de aanvrager niet op een behoorlijke wijze rekening en verantwoording zal afleggen over de verrichte activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten. De uitkering kan voorts worden geweigerd indien in de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens staan, de aanvrager failliet is verklaard of aan hem surséance van betaling is verleend. Het tweede lid van artikel 4 van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen maakt het ook mogelijk een aanvraag te weigeren op grond van beleidsmatige overwegingen.

Ingevolge artikel 44 van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen zijn de intrekingsgronden van artikel 4:49 van de Algemene wet bestuursrecht eveneens van toepassing op specifieke uitkeringen. De minister kan dus de uitkering intrekken of ten nadele van de ontvanger wijzigen op grond van feiten of omstandigheden waarvan hij redelijkerwijs niet op de hoogte kon zijn en op grond waarvan de uitkering lager zou zijn vastgesteld. Ook indien de uitkering onjuist was en de ontvanger dit wist of behoorde te weten of indien de ontvanger na de subsidievaststelling niet heeft voldaan aan de aan de uitkering verbonden verplichtingen, kan de uitkering gewijzigd worden. De ontvanger heeft derhalve een meldingsplicht om deze feiten en omstandigheden die van invloed zijn op het wijzigen of intrekken van de specifieke uitkering

te melden aan de minister.

Ten slotte bepaalt artikel 47, derde lid, van het Bekostigingsbesluit dat de uitkering wordt teruggevorderd als niet uit de financiële verantwoording blijkt - of indien van toepassing de rekening van de gemeente of provincie - dat de uitkering rechtmatig is besteed.

1.9 Berekening van de uitkeringsbedragen

Bij de berekening van de uitkeringsbedragen cultuurbereik en beeldende kunst en vormgeving voor de periode 2005-2008 is uitgegaan van het aantal inwoners, dat volgens opgave van het Centraal Bureau voor de Statistiek op 1 december 2003 in een gemeente of provincie woont. Een uitgebreidere toelichting wordt gegeven bij de artikelen 8 en 9.

Voor de berekening van de uitkeringsbedragen cultuureducatie primair onderwijs voor de jaren 2005 en 2006 wordt uitgegaan van het aantal leerlingen per gemeenten of provincie dat primair onderwijs volgt op 1 oktober van het voorafgaande jaar. Van het aantal leerlingen in een provincie wordt het aantal leerlingen van een onder deze regeling vallende gemeente die tevens tot deze provincie behoort, niet meegenomen. De omvang van het aantal leerlingen wordt gebaseerd op de gegevens die scholen als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra verstrekken op de teldatum 1 oktober van het voorafgaande jaar.

2 Artikelen

Artikel 1

Onderdeel b.

Gemeenten die in aanmerking kwamen voor specifieke uitkeringen cultuurbereik en cultuur en school op grond van de Regeling specifieke uitkeringen stedelijke en provinciale programma's cultuurbereik 2001-2004 komen in beginsel ook in aanmerking voor specifieke uitkeringen op grond van deze regeling.

Het aantal gemeenten dat een beroep kan doen op de specifieke uitkering beeldende kunst en vormgeving is beperkt in artikel 3, derde lid, tot enerzijds Amsterdam, Arnhem, Den Haag, Eindhoven, Enschede, Groningen, Maastricht, Rotterdam en Utrecht en anderzijds Breda, Den Bosch, Leeuwarden, Tilburg en Zwolle (zie motivatie onder paragraaf 1.3). Volgens het Beleidskader Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving 2005-2008 is de kans op realisatie van de gestelde doelen bij de eerstgenoemde categorie gemeenten het grootst aangezien deze gemeenten beschikken over:

- eigen profiel, budget en ambities op het terrein van beeldende kunst en vormgeving;
- kunstvakonderwijs op het gebied van beeldende kunst;
- een breed en hoogwaardig cultureel voorzieningenniveau, vooral op het gebied van beeldende kunst en vormgeving;

- een groot aantal stedelijke instellingen en organisaties, die onderdeel zijn van of participeren in (inter)nationale netwerken.
Bovendien zijn deze gemeenten landelijk gespreid.
Naast deze negen gemeenten, beschikt de laatstgenoemde categorie van vijf gemeenten over kunstvakonderwijs. Deze vijf gemeenten komen in aanmerking voor een uitkering uit de Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving voor het faciliteren van de collectieve voorzieningen en investeringen ter ondersteuning van de ontwikkeling van kunstenaars en vormgevers.

Artikel 2

Deze bepaling is identiek aan artikel 2 van de Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen.

Artikel 3

Zie wat betreft de achtergronden van de uitkeringen en de omschrijving van de uitkeringen zelf de toelichting in de paragrafen 1.1 tot en met 1.4.

Tweede lid

Zie toelichting bij artikel 1.

Artikel 4

Artikel 4 schrijft voor specifieke uitkeringen de bekostigingsgrondslag voor, dat wil zeggen de wijze waarop de uitkering wordt berekend (zie ook paragraaf 1.7). Dit artikel is vergelijkbaar met artikel 19 van de Regeling subsidies en uitkeringen cultuuruitingen.

Artikel 5

Eerste lid

In artikel 41, tweede lid, van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen is geregeld dat de aanvrager aangeeft welke doelen worden nagestreefd, welke indicatoren de realisatie van deze doelen uitdrukken en welke kosten met het realiseren van deze doelen zullen zijn gemoeid. In artikel 5 zijn deze eisen nader uitgewerkt.

De analyse van de gemeentelijke of provinciale infrastructuur, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, hoeft geen uitputtende analyse te zijn, maar een kort overzicht van de stand van zaken in de desbetreffende gemeente of provincie. Deze analyse dient wel toegespitst te zijn op de centrale rijksbrede doelstelling zoals deze is neergelegd in:

- Beleidskader Actieplan Cultuurbereik 2005-2008,
- Beleidskader Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving 2005-2008, of
- Afspraak Cultuureducatie Primair Onderwijs.

De aanvraag geeft verder inzicht in de keuzes binnen een gemeente of provincie op basis van de analyse, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a (eerste lid, onderdeel b). Op grond van deze prioriteiten dienen de gemeentelijke of provinciale doelen geformuleerd te worden door de aanvrager die een bijdrage leveren aan de centrale rijksbrede doelstelling. De realisatie van deze doelen dient wel aantoonbaar te zijn (eerste lid, onderdeel c). Om deze doelen te kunnen toetsen, geeft de aanvrager aan welke

indicatoren de realisatie van deze doelen uitdrukken (zie onderdeel d en artikel 41, tweede lid, onderdeel b, van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen).

Omdat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de uitkering voor meerdere jaren verstrekt, gaat de aanvraag vergezeld van een meerjarenbegroting (eerste lid, onderdeel e). De gemeenteraad bewaakt of provinciale staten bewaken de uitvoering van de afspraken tussen rijk en gemeente of provincie. Het rijk volgt de uitvoering door middel van een (tussentijdse) landelijke monitoring of door middel van een eigen onderzoek.

Tweede en derde lid

De eisen die zijn neergelegd in het tweede en derde lid vloeien voort uit de afspraken die zijn gemaakt tussen de Minister en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het bestuur van het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten in de Afspraak Cultuureducatie Primair Onderwijs.

Artikel 6

Voorwaarde om in aanmerking te komen voor een uitkering op grond van deze regeling is medefinanciering; van gemeenten en provincies wordt een eigen bijdrage verwacht. Dit kunnen door gemeenten en provincies zelf ingebrachte middelen zijn op de reguliere begroting.

Om in aanmerking te komen voor de uitkering in het kader van het Actieplan Cultuurbereik dient de bijdrage van de gemeente of provincie voor cultuurbereik minstens even hoog te zijn als de uitkering die de minister verstrekt (*onderdeel a*). Voor de gemeenten Amsterdam, Arnhem, Den Haag, Eindhoven, Enschede, Groningen, Maastricht, Rotterdam en Utrecht geldt wat betreft de uitkering in het kader van de Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving dezelfde voorwaarde; de eigen bijdrage voor beeldende kunst en vormgeving is minstens even hoog als de uitkering van de minister (*onderdeel b*). Provincies kunnen van deze voorwaarde afwijken indien de provincie kan aantonen dat het verschil tussen de uitkering beeldende kunst en vormgeving en de eigen bijdrage is besteed in samenwerking met een of meer gemeenten (*onderdeel c*).

Wat betreft de uitkering cultuureducatie dienen gemeenten en provincies voor het jaar 2005 en 2006 hun financiële inzet in 2004 met betrekking tot het aanbod, de ondersteuning en de bemiddeling op het gebied van cultuureducatie voor het primair onderwijs ten minste te handhaven en, waar mogelijk, uit te breiden (*onderdeel d*). Met de eis van de financiële inzet wordt beoogd dat gemeenten en provincies niet gaan bezuinigen op voorzieningen die zij in 2004 financierden ten behoeve van cultuureducatie in het primair onderwijs.

Artikel 7

Gemeenten en provincies ontvangen per jaar een gelijk deel van de uitkering als voorschot. Met betrekking tot de 'brede doeluitkering' cultuurbereik en de specifieke uitkering beeldende kunst en vormgeving betekent dit dat zij gedurende vier jaar per jaar één vierde deel van de uitkering ontvangen. Wat betreft de specifieke uitkering cultuureducatie primair onderwijs betaalt de minister in de maand juni van 2005

aan een gemeente een voorschot op de uitkering van € 1,-- vermenigvuldigd met het aantal leerlingen dat op 1 oktober 2004 binnen die gemeente primair onderwijs volgt. Een provincie ontvangt een voorschot van € 1,-- vermenigvuldigd met het aantal leerlingen dat binnen deze provincie primair onderwijs volgt minus het aantal leerlingen dat primair onderwijs volgt binnen een gemeente die in deze provincie ligt. Voor het jaar 2006 geldt de peildatum 1 oktober 2005 en wordt het aantal leerlingen in het primair onderwijs in de desbetreffende gemeente of provincie vermenigvuldigd met € 1,50. Zie ook de toelichting bij paragraaf 1.9.

Artikel 8

Voor het Actieplan Cultuurbereik is voor de periode 2005-2008 in totaal € 54.184.264 beschikbaar. € 9.389.852 daarvan is gereserveerd voor Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht (hierna: G4). Het relatief hoge bedrag voor de vier grote steden houdt verband met de bevolkingssamenstelling en de culturele infrastructuur in deze gemeenten.

Het bedrag van de uitkering, bedoeld in artikel 3, eerste lid, is voor de jaren 2005-2008 als volgt berekend:

- a voor de G4 is het inwoneraantal vermenigvuldigd met € 1,13;
- b voor Alkmaar, Almere, Amersfoort, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Delft, Dordrecht, Ede, Eindhoven, Emmen, Enschede, Groningen, Haarlem, Haarlemmermeer, Heerlen, Hengelo, Den Bosch, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Nijmegen, Tilburg, Zaanstad, Zoetermeer en Zwolle is het inwoneraantal vermenigvuldigd met € 0,79;
- c voor de provincies is het inwoneraantal minus het inwoneraantal van de gemeenten genoemd onder a en b in de desbetreffende provincie vermenigvuldigd met € 0,79.

De bedragen, bedoeld in artikel 8, zijn de totaalbedragen voor de periode 2005-2008.

Artikel 9

In paragraaf 1.3 is al aangegeven dat een beperkt aantal gemeenten in aanmerking komt voor de specifieke uitkering beeldende kunst en vormgeving. Voor deze gemeenten en de provincies is voor de periode 2005-2008 een totaalbudget van € 66.598.152 beschikbaar. Hiervan is relatief veel budget beschikbaar voor de G4: € 29.249.792. Dit houdt verband met de omstandigheid dat in de grote steden veel kunstenaars en vormgevers werkzaam zijn en met het in die gemeenten gevoerde intensieve beleid en de daar aanwezige culturele infrastructuur op het terrein van beeldende kunst en vormgeving.

Aangezien doelstellingen bij de uitkering ten behoeve van beeldende kunst en vormgeving voor de G4 niet alleen betrekking hebben op cultuurbereik, is ervoor gekozen niet alleen het inwoneraantal per gemeente en provincie als uitgangspunt te nemen. Vanuit het totaal beschikbare bedrag is - mede gelet op historisch gegroeide budgetten - de bijdrage bepaald op basis van de infrastructuur en de positie van de steden en provincies in de sector beeldende kunst en vormgeving. Het bedrag van de uitke-

ring, bedoeld in artikel 3, tweede lid, is voor de jaren 2005-2008 als volgt berekend:

- a G4: 43,8% van het budget te verdelen per inwoner van de desbetreffende gemeente;
- b Eindhoven, Maastricht, Arnhem, Enschede en Groningen: 75% van het bedrag per inwoner van de G4 per inwoner van de desbetreffende gemeente;
- c Leeuwarden, Zwolle, Den Bosch, Tilburg en Breda: 20% van het bedrag per inwoner van de G4 per inwoner van de desbetreffende gemeente;
- d provincies: het totaalbudget minus de bijdrage aan de gemeenten, bedoeld in de onderdelen a tot en met c, te verdelen per inwoner van de desbetreffende provincie.

De bedragen, bedoeld in artikel 9, zijn de totaalbedragen voor de periode 2005-2008.

Artikel 10

Zie de toelichting bij paragraaf 1.9.

Artikel 11

Uit het oogpunt van vergelijkbaarheid zijn in de bijlagen II tot en met IX opgenomen het Controleprotocol, het Model accountantsverklaring, de Modellen inhoudelijke verantwoording en de Modellen financiële verantwoording.

Uitgangspunt bij de financiële verantwoording is de "single-audit"-gedachte (artikel 47, tweede lid, van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen). De "single-audit"-gedachte gaat ervan uit dat de controle over specifieke uitkeringen in de jaarrekeningcontrole van de accountant van de provincie of gemeente wordt meegenomen. Bij specifieke uitkeringen wordt er aldus vanuit gegaan dat de provincie- of gemeenterekening voldoende informatie bevat om verantwoording af te leggen aan de minister van OCW in het kader van specifieke uitkeringen. In het geval dat in de praktijk de provincie- of gemeenterekening niet kan voldoen aan de informatie-eisen die in het kader van de verantwoording van de specifieke uitkeringen worden gesteld, dient een afzonderlijke verantwoording en accountantsverklaring te worden ingediend (artikel 47, eerste lid).

In artikel 47 van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen is de grens van € 115.000 verhoogd naar € 250.000 voor het verstrekken van een accountantsverklaring, zodat de accountant niet bij alle gemeenten en provincies expliciet de rechtmatigheid van de specifieke uitkeringen hoeft te vermelden.

Dit betekent dat alle gemeenten en provincies binnen 10 maanden na het einde van de uitkeringsperiode de modellen inhoudelijke verantwoording en financiële verantwoording dienen te verstrekken aan de minister. Bij specifieke uitkeringen groter of gelijk aan € 250.000 dient tevens een separate accountantsverklaring bij het model financiële verantwoording verstrekt te worden, overeenkomstig het Controleprotocol in bijlage II.

Bij specifieke uitkeringen die minder dan € 250.000 bedragen, dient een gemeente of provincie in het geval er bij de (algemene) jaarrekeningen van de gemeente of provincie in de betreffende uitkeringsperiode een accountantsverklaring is afgegeven die niet goedkeurend is, dit gegeven op grond van artikel 44 van het Bekostigingsbesluit te melden aan de minister.

Op basis van de aangeleverde stukken kan de minister besluiten de rechtmatigheid te toetsen door middel van een eigen onderzoek.

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

(Medy C. van der Laan)

Bijlage I Meerjarenbegroting

Het format voor de meerjarenbegroting vormt onderdeel van het format voor aanvragen in het kader van de specifieke uitkeringen. Gemeenten en provincies worden geacht bij hun aanvraag een meerjarenbegroting in te dienen om inzicht te krijgen in de budgetten per outputdoelstelling voor de komende periode.

Model Meerjarenbegroting Actieplan Cultuurbereik

A. Begroting				
Outputdoelstellingen	2005	2006	2007	2008
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
B. Dekking				
	2005	2006	2007	2008
- bijdrage OCW	-	-	-	-
- matchingsbijdrage provincie/gemeente	-	-	-	-
	-	-	-	-

Model Meerjarenbegroting Geldstroom BKV

A. Begroting				
Outputdoelstellingen	2005	2006	2007	2008
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
B. Dekking				
	2005	2006	2007	2008
- bijdrage OCW	-	-	-	-
- bijdrage provincie/gemeente (autonoom budget)	-	-	-	-
	-	-	-	-

Model Meerjarenbegroting Cultuureducatie PO

A. Begroting		
Outputdoelstellingen	2005	2006
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
	-	-
B. Dekking		
	2005	2006
- bijdrage OCW	-	-
	-	-

Bijlage II Controleprotocol

Het controleprotocol is opgesteld om accountants van gemeenten en provincies te verduidelijken wat OCW van hen verwacht bij de controle van de verantwoording over de besteding van de specifieke uitkeringen, waaronder Versterking cultuureducatie in het primair onderwijs.

Het protocol omschrijft aan welke aspecten de accountant minimaal aandacht moet besteden. Deze criteria hebben betrekking op de rechtmatige besteding van de specifieke uitkering: Is de uitkering besteed voor het afgesproken doel? Het controleprotocol geeft aanwijzingen over de inleverdatum en inrichting van de controle, het omgaan met gegevens van derden en het gebruik van goedkeuringstoleranties. Ook is een toelichting opgenomen op de beoordeling van outputdoelen en de wijze van rapporteren.

1 Inleiding

1.1 Wettelijk kader

Dit controleprotocol is bedoeld voor de accountant bij het controleren van de verantwoording van gemeenten en provincies die krachtens de Wet op het specifiek cultuurbeleid van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) de volgende specifieke uitkeringen ontvangen en die hun verantwoording dienen te voorzien van een accountantsverklaring:

- Cultuurbereik voor de periode 2005-2008,
- Beeldende kunst en vormgeving (BKV) voor de periode 2005-2008,
- Cultuureducatie primair onderwijs voor de jaren 2005 en 2006.

Dit controleprotocol is van toepassing met ingang van de verantwoording over 2005.

Onder een **specifieke uitkering** wordt verstaan: middelen die de minister aan een gemeente of provincie beschikbaar stelt voor de subsidiëring van algemeen omschreven activiteiten of doelen, waarbij de verantwoordelijkheid voor de inzet van de middelen, waaronder de verdere subsidiëring aan natuurlijke personen en rechtspersonen (hierna te noemen: subsidieontvangers), wordt overgedragen aan de gemeente of provincie. Door de specifieke uitkeringen wordt de gemeente of provincie beter in staat gesteld voorzieningen te treffen die aansluiten bij de lokale en provinciale cultuurbehoeften. Er is hier sprake van decentralisatie van bevoegdheden en verantwoordelijkheden. De gemeente of provincie draagt bij de specifieke uitkeringen een grote verantwoordelijkheid. Zij zijn niet alleen verantwoordelijk voor de rechtmatigheid van de bestedingen die zij zelf doen, maar zij zijn ook verantwoordelijk voor een

rechtmatige besteding van middelen die zij aan de subsidieontvangers overdragen. Bij de verantwoording is de gemeente of provincie dus op twee niveau's verantwoordelijk voor de besteding van de specifieke uitkering:

- 1 De gemeente of provincie moet verantwoorden op welke wijze zij de verschillende specifieke uitkeringen heeft besteed. De besteding heeft betrekking op de overdracht van de specifieke uitkeringen door de gemeente of provincie aan de subsidieontvangers en de inzet van de specifieke uitkeringen door de gemeente of provincie zelf. Onder besteding wordt verstaan het financiële totaal van uitgaven en verplichtingen binnen de bestedingstermijn, zoals genoemd in de betreffende regeling of wet.
- 2 De gemeente of provincie is verantwoordelijk voor de rechtmatige inzet van de specifieke uitkeringen bij de subsidieontvangers. Deze verantwoordelijkheid houdt in dat:
  - de specifieke uitkering conform de aanvraag of vastgelegde afspraken moet zijn verdeeld;
  - de specifieke uitkering moet zijn besteed ter realisatie van de door de gemeente of provincie en de betreffende instelling(en) overeengekomen doelen;
  - de gemeente of provincie de toezichts- en controlestructuur zo heeft ingericht dat zij zekerheid heeft over de rechtmatige besteding van de specifieke uitkering door de subsidieontvangers.

Rechtmatige besteding van de specifieke uitkering betekent hier dat de subsidieontvangers de specifieke uitkering hebben besteed ter realisatie van de afgesproken doelen. De gemeente of provincie moet schriftelijk hebben vastgelegd hoe en wanneer de subsidieontvangers verantwoording afleggen aan de gemeente of provincie. Uit deze verantwoording moet tenminste blijken dat de subsidieontvangers de specifieke uitkering hebben besteed ter realisatie van de doelen waarvoor de gemeente of provincie de specifieke uitkering aan hen beschikbaar heeft gesteld. Dit kan bijvoorbeeld blijken uit een activiteiten- en een financieel verslag, maar ook uit een financiële verantwoording voorzien van een accountantsverklaring.

Vooralsnog worden er van rijkswege geen voorschriften gegeven voor de door de gemeente of provincie in te richten toezichts- en controlestructuur. Uitgangspunt is dat de door de gemeente of provincie opgestelde beheersmaatregelen (toezichts- en controlestructuur) voldoen aan algemeen daaraan te stellen eisen en worden nageleefd.

Aangezien er een ministeriële verantwoordelijkheid blijft, moet er een inhoudelijke en financiële verantwoording worden afgelegd door de gemeente of provincie aan de rijksoverheid, welke inzicht geeft in de bereikte doelen en de rechtmatige bestedingen. Het is de gemeente of provincie die verantwoordelijk is voor de juistheid, tijdigheid en volledigheid van de verantwoording. Het is de verantwoordelijkheid van de minister de verantwoording te gebruiken voor een verantwoording over de verstrekte specifieke uitkeringen.

Overeenkomstig artikel 8 van de Wet op het specifiek cultuurbeleid kunnen regels gesteld worden met betrekking tot het verstrekken van subsidies op grond van deze wet. Deze regels zijn vastgelegd in het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen (Besluit)

en de Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008 (de Regeling). Het controleprotocol is onderdeel van de Regeling. In de Regeling zijn nadere regels beschreven, die de minister kan stellen conform artikel 48 van het Besluit.

Het object van controle van de bestedingen en beoordeling van de outputdoelen is de verantwoording die de gemeente of provincie verstrekt over de ontvangen specifieke uitkering en de behaalde outputdoelen:

- Model inhoudelijke verantwoording gemeenten en provincies Actieplan Cultuurbereik (Bijlage IV bij de Regeling);
- Model inhoudelijke verantwoording gemeenten en provincies Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving (Bijlage V bij de Regeling);
- Model inhoudelijke verantwoording gemeenten en provincies Cultuureducatie Primair Onderwijs (Bijlage VI bij de Regeling);
- Model financiële verantwoording gemeenten en provincies Actieplan Cultuurbereik en gemeenten Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving (Bijlage VII bij de Regeling);
- Model financiële verantwoording provincies Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving Bijlage VIII bij de Regeling);
- Model financiële verantwoording gemeenten en provincies Cultuureducatie Primair Onderwijs (Bijlage IX bij de Regeling).

1.2 Doel

De accountantscontrole strekt zich uit tot de deugdelijkheid van de financiële verantwoording en de rechtmatigheid van het daarin verantwoorde beheer. Onder de controle op de rechtmatigheid van het verantwoorde beheer wordt verstaan de controle op de verantwoorde bestedingen, die tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de relevante regelgeving. Het doel van deze controle is te komen tot het afgeven van een accountantsverklaring bij de financiële eindverantwoording van de betreffende specifieke uitkering. Dit controleprotocol dient om de reikwijdte en het object van de accountantscontrole nader aan te geven. Hiertoe wordt in het controleprotocol aangegeven welke aspecten voor de controle door de accountant minimaal van belang zijn. Het bevat geen passages met controletechnische zaken die vanuit het vakgebied van de instellingsaccountant worden geacht bekend te zijn. Veelal zal de accountant zich immers bij zijn controle baseren op een (risico)analyse van de administratieve organisatie en interne controle bij de desbetreffende gemeente of provincie en op basis daarvan komen tot een optimale afweging van de in te zetten controlemiddelen. In de onderdelen 2.3 en 2.4 geeft het controleprotocol een aantal specifieke werkzaamheden aan, waaronder de beoordeling van de outputdoelen, waarvan verwacht wordt dat deze door de accountant worden verricht.

De bevindingen naar aanleiding van de verrichte accountantscontrole op de specifieke uitkeringen en de beoordeling op de outputdoelen dienen gerapporteerd te worden in een rapport van bevindingen. Dit rapport van bevindingen dient te worden verstrekt aan de Minister van OCW, die de bevindingen in haar vaststellingsproces van de betreffende specifieke uitkering zal betrekken.

1.3 Procedure

Alle gemeenten en provincies leggen éénmalig, binnen 10 maanden na afloop van de uitkeringsperiode (conform artikel 45 van het Besluit), inhoudelijk en financieel verantwoording over de gehele uitkeringsperiode af aan OCW. Het inhoudelijk verslag biedt inzicht in de behaalde resultaten per outputdoel (Modellen IV-VI bij de Regeling). In de financiële verantwoording wordt inzicht verschaft in de besteding van de ontvangen rijksmiddelen (Modellen VII-IX).

Indien de specifieke uitkering groter of gelijk is aan € 250.000 per boekjaar (conform het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen artikel 47, eerste lid) dient de gemeente of provincie bij de financiële verantwoording tevens een accountantsverklaring te verstrekken, waarin is opgenomen dat de specifieke uitkeringen van OCW over de gehele uitkeringsperiode getrouw zijn en rechtmatig zijn besteed. Indien de accountant bevindingen heeft geconstateerd over de uitkeringsperiode wordt tevens een rapport van bevindingen overlegd.

Indien de specifieke uitkering kleiner is dan € 250.000 per boekjaar (conform artikel 47, eerste lid, van het Besluit) behoeft de gemeente of provincie geen accountantsverklaring te verstrekken bij de in te dienen verantwoording.

De Auditdienst van OCW (AD OCW) verricht onderzoeken in het kader van de departementale jaarrekening of bijzondere onderzoeken.

Een onderzoek in het kader van de departementale jaarrekening bestaat uit een beoordeling van de wijze waarop de accountants zijn omgegaan met de controlevoorschriften. Het controledossier vormt de basis voor een review die de departementale accountant kan uitvoeren.

De AD kondigt een onderzoek altijd eerst schriftelijk aan bij de gemeente of provincie. Daarna neemt zij rechtstreeks contact op met de betreffende accountant.

Na afloop van de review bespreekt de AD OCW de bevindingen met de accountant. Daarna informeert zij de gemeente of provincie. Over deze onderzoeken wordt altijd een rapport uitgebracht, eventueel voorafgaand door een conceptrapport. Het definitieve rapport wordt toegestuurd aan zowel de gemeente als de accountant.

Bij een ontoereikende accountantscontrole geldt de procedure onder de maat presterende accountants (OMPA), zie paragraaf 4.

Er kunnen tal van aanleidingen zijn voor een bijzonder onderzoek door de AD OCW. In veel gevallen zal het hierbij gaan om een rechtmatigheidsonderzoek. Uit dit onderzoek blijkt of de specifieke regelingen al dan niet zijn nageleefd. Een bijzonder onderzoek kan echter ook het gevolg zijn van een brede behoefte aan informatie. Als besloten is een bijzonder onderzoek in te stellen, maakt de AD OCW dit vooraf schriftelijk bekend. De bevindingen van een bijzonder onderzoek legt zij in een rapport vast. Eventueel brengen zij eerst een conceptrapport uit. Het definitieve rapport wordt aan de gemeente en aan de accountant toegezonden.

De gemeente of provincie en haar accountant zijn verplicht mee te werken aan een onderzoek door de AD OCW, op grond van artikel 46 van het Besluit.

2 Reikwijdte accountantsonderzoek

2.1 Onderzoeksaanpak

De accountant controleert of de gegevens op de financiële verantwoordingsformulieren (Modellen VII-IX) juist en volledig zijn.

In het controledossier neemt de accountant een risico-analyse op. De accountant geeft gemotiveerd aan hoe de controle is ingericht en uitgevoerd en of onderwerpen uit dit protocol niet of niet uitgebreid zijn gecontroleerd.

De accountant moet controleren of de bestedingen rechtmatig zijn geweest. Onder bestedingen wordt verstaan:

- 1 de overdracht aan subsidieontvangers;
- 2 de besteding door de gemeente of provincie zelf.

De rechtmatigheid van de bestedingen door de gemeente of provincie beslaat beide bovengenoemde onderdelen. Voor een nadere invulling van de rechtmatigheid wordt verwezen naar onderdeel 2.3 van dit controleprotocol, waarin de van toepassing zijnde wet- en regelgeving is uitgewerkt. Door de gemeente niet rechtmatig bestede bedragen moeten in een rapport van bevindingen opgenomen worden en kunnen van invloed zijn op de strekking van de accountantsverklaring.

Onder besteed wordt verstaan het financiële totaal van uitgaven en verplichtingen binnen de uitkeringsperiode, zoals genoemd in artikel 3 van de Regeling. Voorwaarden hierbij zijn dat:

- de verplichting rechtens afdwingbaar is;
- de doelen waarvoor de besteding is gedaan, betrekking hebben op de periode waarvoor de specifieke uitkering is verstrekt;
- voor een accountant aan de hand van een contract of beschikking verifieerbaar is dat de besteding daadwerkelijk is gedaan en op welke periode deze betrekking heeft;
- de bestedingen voor de gehele periode geen betrekking hebben op aankopen en huurvergoedingen van kunstinstellingen met een uitleen noch op kunstaankopen ter verfraaiing van overheidsgebouwen (deze voorwaarde geldt specifiek voor de Geldstroom BKV);
- de bestedingen voor de jaren 2006, 2007 en 2008 geen betrekking hebben op (subsidies/regelingen/fondsen ten behoeve van) individuele kunstenaars en vormgevers (deze voorwaarde geldt specifiek voor de Geldstroom BKV).

De gemeente of provincie moet binnen 10 maanden na afloop van de uitkeringsperiode de besteding bij de subsidieontvangers hebben gecontroleerd en met de subsidieontvangers hebben afgerekend.

Uit de verantwoording van de subsidieontvangers aan de gemeente of provincie moet blijken dat de specifieke uitkering rechtmatig is ingezet. Dat wil zeggen dat deze is ingezet voor het realiseren van de afgesproken doelen. Dit blijkt onder andere

uit de combinatie van een financieel en een activiteitenverslag dat door de gemeente of provincie zelf of door een accountant is beoordeeld, of uit een accountantsverklaring over het naleven van de voorwaarden die in de overeenkomst tussen gemeente of provincie en subsidieontvangers zijn gesteld.

De gemeente of provincie is ervoor verantwoordelijk dat de specifieke uitkeringen ook door de subsidieontvangers rechtmatig worden besteed. De gemeente of provincie moet expliciet regelen hoe de subsidieontvangers verantwoording afleggen aan de gemeente of provincie. De accountant controleert of de wijze van verantwoorden van de subsidieontvangers aan de gemeente of provincie is geregeld en of het verantwoorden inderdaad op die wijze heeft plaats gevonden. Als de verantwoording van de subsidieontvangers aan de gemeente of provincie niet of onvoldoende is geregeld, heeft de gemeente of provincie niet voldaan aan de gestelde rechtmatigheidseisen en moet de specifieke uitkering als onrechtmatig besteed worden aangemerkt en in het rapport van bevindingen worden gerapporteerd.

De gemeente of provincie moet schriftelijk hebben vastgelegd hoe en wanneer de subsidieontvangers verantwoording afleggen aan de gemeente of provincie. Op basis van de verantwoording moet de gemeente of provincie minimaal inzicht hebben in de mate waarin de subsidieontvangers de specifieke uitkering hebben ingezet voor het realiseren van de doelen waarvoor de gemeente de specifieke uitkering beschikbaar heeft gesteld.

Indien de verantwoorde uitgaven en outputdoelen zijn gebaseerd op gegevens van derden dient de gemeente of provincie deze gegevens te controleren op juistheid en volledigheid.

Indien subsidieontvangers en stichtingen door een andere accountant worden gecontroleerd dan degene die de accountantsverklaring bij dit verslag afgeeft, dan dient de gemeente of provincie ervoor zorg te dragen dat de stichtingen en hun accountants op de hoogte zijn van de controle en specifieke eisen zoals die voor deze regeling in dit protocol worden gesteld. Het gestelde in dit protocol is ook van toepassing voor accountants van subsidieontvangers waaraan de gemeenten of provincies in het kader van de regeling gelden verstrekken.

Indien de gemeente of provincie-accountant ten behoeve van zijn oordeelsvorming gebruik maakt van verklaringen, die door andere accountants zijn afgegeven, dan dient hij zich ervan te vergewissen middels het uitvoeren van een rapportreview of een collegiaal evaluerend gesprek dat hij gebruik kan maken van de werkzaamheden van de andere accountant.

Indien ten aanzien van bovenstaande zaken tekortkomingen worden geconstateerd, zal de accountant dit in het rapport van bevindingen vermelden, vanzelfsprekend kan door hem worden aangegeven of er bijzondere omstandigheden of achterliggende redenen aanwezig zijn die geleid hebben tot de tekortkomingen.

2.2 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Op de controle van de besteding en overdracht door de gemeente of provincie van de specifieke uitkeringen zijn bepaalde toleranties van toepassing. De accountant moet

de controle zo inrichten dat deze met een zekerheid van 95% uitspraak kan doen dat de gemeente of provincie in de uitkeringsperiode niet meer dan 1% van de specifieke uitkeringen onrechtmatig heeft besteed.

De toleranties zijn gebaseerd op percentages die gelden voor het financieel jaarverslag OCW, op grond van de richtlijnen van het Interdepartementaal Overleg Departementale Auditdiensten.

Voor de strekking van de accountantsverklaring - goedkeurend, met beperking, afkeurend of oordeelonthouding - gelden de volgende toleranties:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Onjuistheden in de financiële verantwoording/ besteding (% bestedingen specifieke uitkering)	≤ 1 %	>1% en <3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% bestedingen specifieke uitkering)	≤ 3 %	>3% en <10%	≥ 10%	-

2.3 Normenkader en definitie rechtmatigheid

De accountant neemt in zijn controleaanpak mee de in het wettelijk kader aangegeven wettelijke regelingen. Van de accountant wordt verwacht dat hij opzet, bestaan en waar mogelijk werking van de bepalingen meeneemt in zijn (rechtmatigheids)oordeel.

De van toepassing zijnde wettelijke bepaling uit het Bekostigingsbesluit is:

Artikel 44: meldingsplicht gemeente of provincie van omstandigheden die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging of intrekking van een specifieke uitkering.

De van toepassing zijnde wettelijke bepalingen uit de Regeling zijn:

Artikel 4: uitkering bestemd voor aangeduide doelen

Artikel 5: inhoud aanvraag

Artikel 6: eigen bijdrage gemeente of provincie

Artikel 11: rapportage over de naleving van de uitkeringsbepalingen.

Verder zijn van belang de bepalingen uit de beschikking.

De naleving van wet- en regelgeving is primair de verantwoordelijkheid van de gemeente of provincie. De accountant gaat na of financiële beheershandelingen zijn gedaan conform wet- en regelgeving en de verplichtingen in de verleningsbeschikking. De accountant gebruikt voor zijn onderzoek naar de getrouwheid en de rechtmatigheid van de bestedingen en opbrengsten de volgende criteria:

Rechtmatigheidscriteria	Getrouwheidsaspecten	1	2
1 Begrotingscriterium	Alle		*
2 Calculatiecriterium	Juistheid	*	
3 Valuteringscriterium	Tijdigheid	*	
4 Voorwaardecriterium	Alle		*
5 Volledigheidscriterium	Volledigheid	*	
6 Adresseringscriterium	Juistheid	*	
7 Aanvaardbaarheidscriterium	Juistheid	*	
8 M&O criterium	Alle		*
9 Leveringscriterium	Bestaan	*	

De volgende rechtmatigheidscriteria worden afgedekt door de controle leidend tot het getrouwheidsoordeel:

Het *calculatiecriterium* betreft de juiste berekening van de vastgestelde bedragen. Het betreft zaken als het in rekening brengen van de juiste bedragen op grond van tarieven dan wel inzake door te belasten bedragen.

Het *valuteringscriterium* betreft het verantwoorden van bijdragen en bestedingen aan de periode waarop deze betrekking hebben. Het gaat om de juistheid van het tijdstip van betaling en verantwoording van de verplichting.

Bij het *volledigheidscriterium* dient vastgesteld te worden dat alle bijdragen die verantwoord zouden moeten zijn, zijn verantwoord.

Bij het *adresseringscriterium* dient vastgesteld te worden dat de persoon of organisatie waar een financiële bijdrage naar toe is gegaan juist (rechthebbende) is. De accountant dient vast te stellen dat er (functie)scheiding bestaat tussen bepaling en betaling van de verplichtingen.

Bij het *aanvaardbaarheidscriterium* dient vastgesteld te worden dat de financiële beheershandelingen passen bij de activiteiten van de gemeenten of provincies en dat in relatie tot de bestedingen een aanvaardbare tegenprestatie is overeengekomen. Ook de naleving van de wettelijke verplichting tot doelmatigheid is uiteraard een rechtmatigheidsaspect. De signalen van echte ondoelmatigheden oftewel van duidelijke verspillingen vallen onder het aanvaardbaarheidscriterium.

Bij het *leveringscriterium* dient de juistheid van de ontvangen goederen en/of diensten te worden vastgesteld.

De volgende rechtmatigheidscriteria vormen extra aandachtspunten bij de controle:

Onder het *begrotingscriterium* vallen de bepalingen die zijn opgenomen in het Besluit (artikel 44) en de Regeling (artikel 5). Hieronder valt de verplichting om zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling te doen van omstandigheden die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging of intrekking van een specifieke uitkering (artikel 44 Besluit).

Het *voorwaardecriterium* is met name van toepassing op specifieke uitkeringen en subsidies, waaraan bepaalde voorwaarden zijn verbonden. Het voldoen aan deze voorwaarden moet worden getoetst. De aanbestedingsprocedure is een nadere uitwerking van het voorwaardencriterium. Met betrekking tot de controle op de naleving van de voorschriften inzake Europese aanbesteding zijn met name de geldende drempelbedragen en de specifieke criteria voor leveringen en diensten van belang. In het kader van de rechtmatigheidscontrole besteedt de accountant mede aandacht aan de door de gemeente of provincie voldoende genomen maatregelen betreffende de controle van deze gegevens van derden.

Onder het voorwaardecriterium valt tevens de toetsing of aan de voorwaarde voor medefinanciering is voldaan. De volgende voorwaarden voor medefinanciering gelden:

- 1 Beleidskader Actieplan Cultuurbereik 2005-2008:
de eigen bijdrage van gemeenten of provincies voor cultuurbereik is minstens even hoog als de OCW-bijdrage (artikel 6, eerste lid, onderdeel a, van de Regeling).
- 2 Beleidskader Geldstroom Beeldende Kunst en Vormgeving:
  - inzake de negen steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Groningen, Enschede, Arnhem, Eindhoven en Maastricht: de eigen bijdrage van gemeenten voor beeldende kunst en vormgeving is minstens even hoog als de OCW-bijdrage (artikel 6, eerste lid, onderdeel b, van de regeling).
  - inzake provincies: de eigen bijdrage van provincies voor beeldende kunst en vormgeving is minstens even hoog als dat deel van de OCW-bijdrage Geldstroom BKV. Indien dit niet het geval is, dient de provincie voor het verschil tussen de OCW-bijdrage en de eigen bijdrage aan te tonen dat besteding van de middelen is geschied in samenwerking met gemeenten (artikel 6, eerste lid, onderdeel c, van de Regeling).
Onder samenwerking wordt verstaan: een aantoonbare betrokkenheid van een of meerdere gemeenten bij de keuze voor de bestemming van de provinciale middelen. Dit kan blijken uit: instellingsbeschikkingen, verslagen van beoordelingscommissies en schriftelijke afspraken tussen gemeenten en provincies. De accountant toetst of aan deze voorwaarde is voldaan.
Onder de eigen bijdrage van de provincie of gemeente voor beeldende kunst en vormgeving wordt verstaan:
    - a De middelen op de reguliere begroting van provincies en gemeenten voor beeldende kunst en vormgeving; het gaat hier om middelen die door provincies en gemeenten zelf in worden gebracht.
    - b Het deel van subsidies voor provinciale of gemeentelijke musea voor moderne kunst of met een afdeling voor moderne kunst, dat bestemd is voor aankopen, activiteiten en tentoonstellingen; het gaat hier om middelen die door provincies en gemeenten zelf in worden gebracht.
    - c Door provincies en gemeenten verstrekte bijdragen voor beeldende kunst en vormgeving in natura; deze moeten worden gekapitaliseerd.
    - d Investerings in één keer of in jaarlijkse termijn(en) op basis van de wettelijk vastgestelde regels voor afschrijving.
- 3 Versterking cultuureducatie primair onderwijs:
De financiële inzet van gemeenten en provincies in de jaren 2005 en 2006 op het

gebied van aanbod, ondersteuning en bemiddeling ten behoeve van het primair onderwijs is minstens even hoog als hun financiële inzet in 2004 (artikel 6, eerste lid, onderdeel d, van de Regeling).

Daarnaast dient de accountant het volgende vast te stellen:

- of de juiste modellen zijn gebruikt, conform artikel 11 van de Regeling;
- of de gegevens op de financiële verantwoordingsformulieren (Modellen VII-IX) juist en volledig zijn;
- dat de specifieke uitkering door de gemeente of provincie alsmede de subsidieontvangers ingezet is voor het realiseren van de afgesproken doelen (artikel 4 van de Regeling);
- dat de bestedingen rechtmatig zijn;
- dat de bepalingen in de beschikking zijn nageleefd.

Bij het *M&O criterium* gaat het om het volgende:

Ten aanzien van misbruik dient de accountant vast te stellen dat interne toetsing door gemeente of provincie plaatsvindt op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt bij het gebruik van overheidsregelingen. Ten aanzien van oneigenlijk gebruik dient de accountant vast te stellen dat interne toetsing door gemeente of provincie plaatsvindt of derden bij het gebruik van overheidsregelingen geen (rechts)handelingen hebben verricht die in strijd zijn met het doel of de strekking van de regeling.

Indien niet is voldaan aan de gestelde rechtmatigheidseisen, moet de specifieke uitkering als onrechtmatig besteed worden aangemerkt en in het rapport van bevindingen worden gerapporteerd.

In de accountantsverklaring bij de financiële verantwoording dient het punt dat het controleprotocol is nageleefd tot uitdrukking te worden gebracht. Een dergelijke vermelding impliceert mede dat de controle is uitgevoerd met in acht name van de hierboven gestelde eisen.

2.4 De beoordeling van de outputdoelen

Met betrekking tot de beoordeling van de outputdoelen dient de accountant op basis van het inhoudelijk verslag over de uitkeringsperiode het volgende vast te stellen:

- 1 dat de wijze waarop de realisatie van de outputdoelen door de gemeente of provincie wordt geregistreerd voldoet aan de uitgangspunten of afspraken (definitie en vooraf vastgelegde registratiewijze) in de beschikking;
- 2 dat de in het inhoudelijk verslag opgenomen gerealiseerde doelen overeen komen met de gegevens zoals die in de registratiesystemen zijn opgenomen.

Het is geenszins de bedoeling dat de accountant een onderzoek naar de doeltreffendheid verricht. De accountant dient wel afwijkingen bij de onderdelen 1 en 2 te rapporteren.

De accountant rapporteert in het rapport van bevindingen bij de financiële verantwoording over de betreffende uitkeringsperiode separaat over de uitkomsten van

deze beoordeling op de outputdoelen van de specifieke uitkeringen. Deze bevindingen hebben geen invloed op de aard van de accountantsverklaring

3 Rapportering door de accountant

3.1 De accountantsverklaring

Voor de verklaring moet gebruik gemaakt worden van het door de minister voorgeschreven formulier (Bijlage III). In de verklaring is zowel het oordeel over de getrouwheid als over de rechtmatigheid opgenomen.

Indien de verklaring een niet goedkeurende strekking heeft (bij overschrijding van de goedkeuringstoleranties), moet op het vervolgblad de motivering worden opgenomen. Voorzover de rechtmatigheidseisen niet zijn nageleefd, maakt de accountant daarvan melding in zijn rapport van bevindingen respectievelijk in de accountantsverklaring indien de verklaring niet goedkeurend is.

3.2 Rapport van bevindingen

In het rapport van bevindingen wordt (indien van toepassing) ingegaan op:

- Een nadere uitgebreide toelichting op een niet goedkeurende accountantsverklaring;
- Bevindingen naar aanleiding van de beoordeling van de outputdoelen,
- Eventuele tekortkomingen bij het gebruik van gegevens van derden.

4 Procedure OMPA

4.1 Doel

Het doel van deze procedure is om voor alle betrokken partijen duidelijkheid te verschaffen over wanneer er sprake is van een ontoereikende accountantscontrole en de te nemen stappen in het geval van ontoereikende accountantscontrole.

4.2 Vaststellen ontoereikende accountantscontrole

De eerste stap in deze procedure is het vaststellen of er sprake is van een ontoereikende accountantscontrole. Dit is het geval indien de controle niet voldoet aan de normen, zoals gesteld in het vigerende controleprotocol. Naast de gewenste uitkomst dat de controle door de instellingsaccountant conform de eisen van het controleprotocol is uitgevoerd, zijn er nog andere bevindingen uit de reviews denkbaar. Indien blijkt dat er tekortkomingen in wet- en regelgeving zijn, zullen deze gerepareerd moeten worden. Als blijkt dat onvoldoende of geen gebruik gemaakt

kan worden van de ontvangen controle-informatie, of het dossieronderzoek niet tot het gewenste inzicht leidt, kan door OCW/AD worden besloten tot het uitvoeren van eigen controles ter plaatse. De bevindingen uit de reviews worden neergelegd in een rapport van bevindingen. Dit rapport wordt zowel bij een toereikende als een ontoereikende accountantscontrole gestuurd aan het vaktechnisch centrum van het accountantskantoor en aan het bevoegd gezag.

4.3 Maatregelen bij geconstateerde tekortkomingen

Indien is vastgesteld dat instellingsaccountants hun controlewerkzaamheden ontoereikend (niet conform de eisen van het controleprotocol) hebben uitgevoerd, kunnen de volgende maatregelen worden genomen. In deze te nemen maatregelen, die deels ook een handhavingskarakter hebben, zijn verschillende gradaties te onderkennen, naar gelang de aard en de ernst van de tekortkomingen in de controle en de mate waarin er sprake is van herhaalde tekortkomingen. Er moet eerst worden vastgesteld om wat voor tekortkoming het gaat, waarna de bijbehorende maatregel toegepast kan worden.

- A De instellingsaccountant gelegenheid geven voor herstelactie
Dit is de lichtste maatregel. Deze is aan de orde voor zover tekortkomingen voor de eerste keer worden geconstateerd en naar aard en ernst geen zwaardere maatregel vergen. De accountant bij wie tijdens de dossierreview tekortkomingen in de controle zijn gebleken wordt hiervan op de hoogte gesteld.
Met hem worden afspraken gemaakt om deze tekortkomingen binnen een redelijke termijn op te heffen. Na het verstrijken van deze termijn zal er een herhalingsreview worden uitgevoerd om vast te stellen dat de tekortkomingen naar tevredenheid zijn opgeheven.
- B Jaarlijks aanschrijven van de besturen van accountantskantoren over negatieve reviewbevindingen met het verzoek voor verbetering zorg te dragen
Het rapport van bevindingen wordt zowel bij een toereikende als een ontoereikende accountantscontrole gestuurd aan het vaktechnisch centrum van het accountantskantoor en aan het bevoegd gezag.
Voor zover instellingsaccountants geen gehoor hebben gegeven aan de oproep tot herstelactie, of er sprake is van tekortkomingen die herhaaldelijk zijn geconstateerd, of indien het ernstiger tekortkomingen betreft, zullen alle tekortkomingen, gespecificeerd naar opdrachtgever en controlerend accountant, worden doorgegeven aan het bestuur van het accountantskantoor waar de desbetreffende accountant aan is verbonden. De bedoeling hiervan is een signaal te laten uitgaan naar de organisatie waarbinnen de instellingsaccountant werkzaam is.
- C Besturen van accountantskantoren uitnodigen door de departementsleiding
Als het ministerie van OCW ernstig wordt gehinderd door tekortkomingen in de controle die niet met een herstelactie zijn opgeheven zal een gesprek worden georganiseerd tussen departementsleiding en de leiding van het kantoor waarbij de accountant werkzaam is. In dit gesprek zullen duidelijke afspraken worden gemaakt om de

tekortkomingen structureel op te heffen. Het is aan het bestuur om interne maatregelen te overwegen, gericht op het opheffen van de tekortkomingen, het behoud van de klant en de goede naam.

- D Aanschrijven van de opdrachtgever met het verzoek ervoor te zorgen dat er een accountantsverklaring wordt ingediend die aan de vereisten voldoet
Deze maatregel is aan de orde als de mogelijkheid tot herstel van geconstateerde tekortkomingen niet wordt benut, of bij het zich bij herhaling voordoen van soortgelijke tekortkomingen. Deze tekortkomingen worden in het reviewrapport van bevindingen gemeld aan de instellingsaccountant en de opdrachtgever. Voorwaarde is dat het effect van de tekortkomingen van materieel belang is voor de oordeelsvorming over de verantwoording en/of de rechtmatigheid. De opdrachtgever wordt er in het rapport op gewezen dat het niet opheffen van de tekortkomingen gevolgen kan hebben voor de bedrijfsvoering van de organisatie, bijvoorbeeld door een latere en/of lagere vaststelling van de rijksbijdrage. Het ligt voor de hand dat de opdrachtgever de «zittende» instellingsaccountant de gelegenheid geeft om aan deze verplichting te voldoen. Als dit niet het gewenste effect heeft, kan de opdrachtgever ervoor kiezen om de controlewerkzaamheden door een andere accountant uit te laten voeren. OCW zal dit adviseren in het rapport aan de opdrachtgever. Deze opdrachtgever heeft uiteraard ook de mogelijkheid om jegens de disfunctionerende accountant een procedure voor de tuchtrechter en/of de civiele rechter te starten.
- E Maatregelen richting de opdrachtgever
Voor zover de opdrachtgever zijn accountant niet wil verzoeken om geconstateerde tekortkomingen op te heffen, of een andere accountant wenst te benoemen, zijn maatregelen richting de opdrachtgever aan de orde. Te denken valt hierbij aan zware maatregelen als de weigering of terugvordering van de subsidie, een korting op de subsidie, het verbreken van de subsidierelatie en het gebruik maken van ministeriële bevoegdheden om in te grijpen (bestuurlijke dwang).
- F Indienen van een klacht bij de tuchtrechter
Deze zware maatregel kan als een aanloop worden beschouwd naar een civielrechtelijke procedure jegens de disfunctionerende instellingsaccountant. Een belangrijke overweging om deze maatregel toe te passen is dan ook het hebben geleden van financiële schade. Ook de signaalwerking die hiervan uit gaat naar het accountantsberoep kan een overweging zijn om een klacht bij de tuchtrechter in te dienen. Voorwaarden hierbij zijn dat de review zorgvuldig is uitgevoerd en goed is gedocumenteerd, dat de bevindingen zijn afgestemd met de instellingsaccountant met gelegenheid tot wederhoor en dat de eisen aan de verantwoording en de controle voldoende eenduidig zijn. Het spreekt voor zich dat de regelgeving voldoende helder en duidelijk behoort te zijn, en slechts voor één uitleg vatbaar.
- G Civielrechtelijke vervolging van de instellingsaccountant
Dit is een logische vervolgstap op een geslaagde tuchtrechtelijke procedure als deze was ingegeven door geleden financiële schade.

Daarnaast is het verstandig de geconstateerde tekortkomingen te registreren, in ieder geval per accountant, accountantskantoor, regeling en opdrachtgever. Deze registratie is een belangrijke basis voor de inzet van gerichte toezichtinstrumenten, zoals de selectie van reviews en het uitvoeren van controles ter plaatse in de vorm van zoeklichtonderzoeken. Daarnaast zal aan de hand van de registratie mede worden vastgesteld welke sanctie in een concreet geval van toepassing zou moeten zijn. Jaarlijks zullen de departementale bevindingen in IODAD-verband worden besproken. Naar aanleiding hiervan kan worden besloten om in breder verband acties richting bepaalde accountants of kantoren te treffen, bijvoorbeeld door inschakeling van het NIVRA.

De hierboven opgesomde maatregelen laten zien dat er meerdere mogelijkheden zijn om bij geconstateerde tekortkomingen in de controle door de instellingsaccountant maatregelen te treffen. De volgorde van de maatregelen zal niet altijd hetzelfde zijn. Indien er sprake is van een duidelijk verzuim dat niet wordt hersteld, ligt het eerder voor de hand om onmiddellijk actie richting de instelling te ondernemen, dan wanneer er sprake is van een vaktechnisch verschil van inzicht. In het laatste geval is het zinvol eerst een gesprek met de leiding van het accountantskantoor te organiseren.

- 1 Afgedekt door de controle leidend tot het getrouwheidsoordeel.
- 2 Niet afgedekt door de controle leidend tot het getrouwheidsoordeel.

Bijlage III

Model accountantsverklaring

Bijlage III, behorende bij artikel 11 van de **Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008**.

Naam gemeente of provincie: .....

Specifieke uitkering:.....(invullen: *Cultuurbereik 2005-2008/BKV 2005-2008/Cultuureducatie PO 2005 en 2006*)

Accountantsverklaring,

Deze verklaring is afgegeven ten behoeve van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Opdracht

Wij hebben de verantwoording over de periode 2005 - 200x (jaartal invullen), bedoeld in artikel 11 van de **Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008** gecontroleerd.

De verantwoording is opgesteld onder verantwoordelijkheid van burgemeester en wethouders van de gemeente ..... (naam invullen) / of gedeputeerde staten van de provincie .....(naam invullen). Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de verantwoording specifieke uitkeringen te verstrekken.

Werkzaamheden

Bij onze controle hebben wij nagegaan of de verantwoording voldoet aan de volgende eisen:

- het voorgeschreven verantwoordingsformulier is gehanteerd,
- de verantwoording geeft getrouw de bedragen weer, en
- de in de verantwoording opgenomen bedragen zijn rechtmatig besteed. Ze voldoen aan het gestelde bij en krachtens de **Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008**.

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen voor controleopdrachten. Voorts zijn de bepalingen en uitgangspunten in acht genomen van de **Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008** en het voorgeschreven controleprotocol. Volgens deze richtlijnen en bepalingen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen in de verantwoording.

Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Indien goedkeurend

Oordeel

Op grond van ons onderzoek zijn wij van oordeel dat verantwoording voldoet aan de hierboven omschreven eisen.

Tevens delen wij mede ten aanzien van de rechtmatigheid dat alle relevante bepalingen van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen en de **Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008** zijn nageleefd, alsmede voorzover van toepassing de verplichtingen opgenomen in de verleningsbeschikking (brief van ....., kenmerk....., d.d. ....), *(en eventueel, indien van toepassing) met uitzondering van de onder de bevindingen opgenomen geconstateerde afwijkingen.*

Indien niet goedkeurend

Oordeel

Op grond van ons onderzoek zijn wij van oordeel dat .....

Tevens delen wij mede ten aanzien van de rechtmatigheid dat alle relevante bepalingen van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen en de **Regeling uitkeringen cultuurbereik 2005-2008** zijn nageleefd, alsmede voorzover van toepassing de verplichtingen opgenomen in de verleningsbeschikking (brief van ....., kenmerk....., d.d. ....), *(en eventueel, indien van toepassing) met uitzondering van de onder de bevindingen opgenomen geconstateerde afwijkingen.*

47

Bevindingen *(op vervolgblad)*

.....

De verantwoording is door ons gewaarmerkt. Deze verklaring is samen met het rapport van bevindingen en (eventueel) het vervolgblad aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gezonden.

Naam Accountantskantoor:
Adres en plaats van vestiging:
Naam behandelend accountant:
Telefoon/fax:
E-mail:

Datum:
Ondertekening:

Aantal bijlagen:.....

Bijlage IV

Model inhoudelijke verantwoording

gemeenten en provincies Cultuureducatie Primair Onderwijs

De formats voor de inhoudelijke verantwoording Actieplan Cultuurbereik, Geldstroom BKV en Cultuureducatie Primair Onderwijs zijn op elkaar afgestemd. Deze behoren bij respectievelijk het Beleidskader Actieplan Cultuurbereik 2005-2008, het Beleidskader Geldstroom BKV 2005-2008 en de Afspraak Cultuureducatie Primair Onderwijs 2004-2006.

De aanvraag en het prestatieoverzicht bij de beschikking, vormen de basis voor de verantwoording richting OCW. In de inhoudelijke verantwoording, bedoeld in artikel 45 van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen, dienen in ieder geval onderstaande vragen te zijn beantwoord. Gelieve geen bijlagen mee te sturen, maar conclusies op basis van bijvoorbeeld evaluaties of instellingsverslagen samen te vatten in uw verantwoording.

48

- 1 Beschrijf de huidige stand van zaken op het gebied van cultuureducatie in het primair onderwijs in uw gemeente of provincie in vergelijking met de uitgangssituatie, zoals omschreven in uw aanvraag 2005-2006.
- 2 Geef per outputdoelstelling, zoals omschreven in het prestatieoverzicht bij de beschikking, aan of - en in welke mate -het doel is gerealiseerd. U wordt verzocht het effect per doelstelling nauwkeurig te omschrijven.
- 3 Geef ten aanzien van de outputdoelstellingen die niet of slechts ten dele gerealiseerd zijn aan wat hiervan de oorzaak is.
- 4 Geef per outputdoelstelling aan of het hierbij behorende meetinstrument, zoals geformuleerd in het prestatieoverzicht bij de beschikking, voldoende informatie heeft opgeleverd om de realisatie van het doel te kunnen vaststellen.

Bijlage V

Model financiële verantwoording

gemeenten en provincies Cultuureducatie
Primair Onderwijs

Dekking	2005-2006
	Realisatie
Bijdrage OCW per outputdoel:	
-	
-	
-	
Totaal ¹	
Totaal bijdragen	
Uitgaven (bestedingen) per outputdoel:	
-	
-	
-	
Totaal bestedingen²	
Terugvordering door gemeente/provincie van onbestede middelen (per outputdoel):	
-	
-	
-	
Totaal terugvorderingen	
Resterend bedrag	

1 Dit bedrag dient overeenkomstig het totaal van de verantwoorde bedragen in de jaarrekeningen over de jaren 2005 - 2006 te zijn.

2 Dit bedrag dient overeenkomstig het totaal van de verantwoorde bedragen in de jaarrekeningen over de jaren 2005 - 2006 te zijn.

Bekostigingsbesluit

Het bekostigingsbesluit bevat regels over het verstrekken van subsidies en specifieke uitkeringen ten behoeve van cultuuruitingen. Voor Versterking Cultuureducatie in het primair onderwijs zijn vooral de artikelen 40 t/m 47 (Hoofdstuk VI Specifieke uitkeringen aan provincies en gemeenten) van belang. Hierin staan regels voor de aanvraag, de aan de specifieke uitkering verbonden verplichtingen en regels voor de inhoudelijke en financiële verantwoording. bron: www.wettenbank.nl

[Tekst geldend op 04-04-2005, bron: www.wettenbank.nl]

Besluit van 21 juni 1994, houdende regels met betrekking tot het verstrekken van subsidies en specifieke uitkeringen ten behoeve van cultuuruitingen

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 2 september 1993 (kenmerk DGCZ/SCB-U-935307),
Gelet op artikel 8 van de Wet op het specifiek cultuurbeleid;
Gezien de adviezen van de Raad voor de Gemeentefinanciën, de Raad voor het cultuurbeheer en de Raad voor de Kunst;
De Raad van State gehoord (advies van 28 maart 1994, no. W.13.93.0601);
Gezien het nader rapport van Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 13 juni 1994, DGCZ/SCB-U-944172;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1

- 1 In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
  - a de wet: de Wet op het specifiek cultuurbeleid;
  - b instelling: een privaatrechtelijke rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid, dan wel een publiekrechtelijke rechtspersoon;
  - c project: een activiteit op het terrein van cultuur met een incidenteel karakter;
  - d instellingssubsidie: een subsidie als bedoeld in artikel 6;

- e projectsubsidie: een subsidie als bedoeld in artikel 11;
  - f beleidsplan: een plan als bedoeld in artikel 9;
  - g cultuurnota: de cultuurnota, bedoeld in artikel 3 van de wet;
  - h sectornota: een sectornota als bedoeld in artikel 3, vierde lid, van de wet.
- 2 Artikel 28 van het Besluit financiële verhouding 2001 is niet van toepassing op het verstrekken van specifieke uitkeringen als bedoeld in de artikelen 5, 6 en 7 van de wet.

Artikel 2

Onze Minister maakt openbaar welke activiteiten voor subsidie of voor een specifieke uitkering als bedoeld in artikel 40 in aanmerking komen voor zover dit niet reeds blijkt uit de cultuurnota of uit sectornota's, alsmede voor zover hij voornemens is af te wijken van het in die nota's gestelde.

Artikel 2a

Onze Minister kan subsidie verstrekken voor perioden van ten hoogste vier jaren, doch uitsluitend binnen de perioden waarvoor een cultuurnota geldt.

Artikel 3

Een subsidie of een specifieke uitkering als bedoeld in artikel 40 ten laste van een begroting die nog niet is vastgesteld, wordt verleend onder de voorwaarde, bedoeld in artikel 4:34, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 4

- 1 Op de verlening van een specifieke uitkering als bedoeld in artikel 40 is artikel 4:35 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.
- 2 De subsidieverlening of de verlening van een specifieke uitkering als bedoeld in artikel 40 wordt geweigerd indien Onze Minister van oordeel is dat het verstrekken daarvan zijn beleid dat is neergelegd in de cultuurnota, in een sectornota, of met toepassing van artikel 2 openbaar is gemaakt, mede gelet op de beschikbare financiële middelen, niet ondersteunt.
- 3 De subsidieverlening wordt voorts geweigerd indien:
  - a naar het oordeel van Onze Minister mag worden verwacht dat de met de subsidieverlening beoogde doeleinden niet zullen worden bereikt;
  - b de aanvrager naar het oordeel van Onze Minister de behoefte aan subsidie niet heeft aangetoond, tenzij de aanvrager een publiekrechtelijke rechtspersoon is;
  - c de aanvrager niet aannemelijk heeft gemaakt dat de financiële middelen met inbegrip van subsidie voldoende zullen zijn om de voorgenomen activiteiten uit te voeren.
- 4 Onze Minister kan bepalen dat in een geval of een categorie gevallen de behoefte aan subsidie niet hoeft te worden aangetoond.

Artikel 5

Onze Minister kan regels stellen met betrekking tot de wijze waarop het bedrag van een specifieke uitkering als bedoeld in artikel 40 of van een subsidie wordt berekend.

Hoofdstuk IA. Subsidieplafonds en verdelingsbepaling

Artikel 5a

Onze Minister kan ieder jaar subsidieplafonds vaststellen voor de verschillende categorieën van activiteiten waarvoor een instellings- of projectsubsidie kan worden verstrekt.

Artikel 5b

- 1 Indien Onze Minister een subsidieplafond vaststelt, voorziet hij in een gelijktijdige beslissing op aanvragen met betrekking tot soortgelijke instellingen en soortgelijke projecten op basis van een vergelijking van hun geschiktheid om bij te dragen aan de doelstellingen van de subsidie, tenzij Onze Minister bij de vaststelling van een subsidieplafond bepaalt dat hij het beschikbare bedrag in de volgorde van ontvangst van de aanvragen verdeelt.
- 2 Wanneer de aanvrager krachtens artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht de gelegenheid heeft gehad de aanvraag aan te vullen, geldt in het geval, bedoeld in het eerste lid, laatste zinsdeel, de dag waarop de aanvraag is aangevuld, met betrekking tot de verdeling, als datum van ontvangst.

Hoofdstuk II Het aanvragen van subsidie

52

1 Aanvraag van een jaarlijkse instellingssubsidie

Artikel 6

- 1 De instelling die voor zijn activiteiten of een gedeelte daarvan in een kalenderjaar subsidie verlangt, dient uiterlijk zes maanden vóór de aanvang van het desbetreffende jaar een subsidieaanvraag in. De aanvraag wordt onderbouwd met een activiteitenplan en een begroting van de instelling en gaat vergezeld van een liquiditeitsprognose, indien de liquiditeitsbehoefte van de instelling onregelmatig over het jaar is gespreid.
- 2 In het activiteitenplan worden de aard en de omvang van de voorgenomen activiteiten beschreven. Daarbij wordt aangegeven welke doelstelling de instelling met de activiteiten nastreeft, op welke wijze zij zullen worden uitgevoerd en voor welke doelgroep zij zijn bestemd.
3. De begroting geeft inzicht in de baten en lasten van de activiteiten in dat jaar. Daarbij wordt uitgegaan van het prijspeil en het niveau van de kosten van de arbeidsvoorwaarden op 1 januari van het jaar van indiening van de aanvraag. De begroting is voorzien van een postgewijze toelichting. Tevens bevat de begroting zowel de baten en lasten van de instelling als geheel als de baten en lasten van elk te onderscheiden onderdeel van de instelling.
4. De liquiditeitsprognose geeft gemotiveerd inzicht in het verloop van de liquiditeits-

behoefte van de activiteiten per kalenderkwartaal.

- 5 Onze Minister kan op aanvraag ontheffing verlenen van de in het eerste lid bedoelde aanvraagtermijn.

Artikel 7

- 1 Bij de aanvraag van een instellingssubsidie worden tevens overgelegd:
  - a een afschrift van de oprichtingsakte of de statuten;
  - b een afschrift waaruit de inschrijving van de instelling in het geldende openbaar register blijkt;
  - c een volledig overzicht van de financiële toestand van de instelling op het tijdstip van de aanvraag.
- 2 Voor zover de aanvrager voor dezelfde begrote uitgaven tevens subsidie heeft aangevraagd bij een of meer andere bestuursorganen, doet hij daarvan mededeling in de aanvraag, onder vermelding van de stand van zaken met betrekking tot de beoordeling van die aanvraag of aanvragen.
- 3 Overlegging van de in het eerste lid, onder a, b of c, bedoelde bescheiden kan achterwege blijven indien de aanvrager er redelijkerwijs van uit kan gaan dat de in die bescheiden opgenomen gegevens aan Onze Minister bekend zijn. In de aanvraag wordt daarvan mededeling gedaan.
- 4 Het eerste lid is niet van toepassing indien een publiekrechtelijke rechtspersoon een instellingssubsidie aanvraagt.

53

2 Aanvraag van een meerjarige instellingssubsidie

Artikel 8 [Vervallen per 25-08-1999]

Artikel 9

- 1 Een aanvraag voor een meerjarige instellingssubsidie wordt ingediend vóór een door Onze Minister te bepalen tijdstip, dat voor verschillende cultuuruitingen verschillend kan worden vastgesteld. Dit tijdstip ligt ten minste zes maanden vóór de aanvang van de periode waarvoor subsidie wordt gevraagd.

De aanvraag gaat vergezeld van een:

  - a beleidsplan voor de betrokken periode, en
  - b begroting voor de betrokken periode.
- 2 Het beleidsplan geeft ten minste een duidelijk inzicht in de beleidsvoornemens.
- 3 De begroting geeft inzicht in de geschatte baten en lasten. Daarbij wordt uitgegaan van het prijspeil in het jaar dat bij ministeriële regeling is aangewezen.
- 4 Onze Minister kan op aanvraag ontheffing verlenen van de in het eerste lid bedoelde aanvraagtermijn.

3 Aanvraag van een projectsubsidie

Artikel 11

- 1 De natuurlijke persoon of de rechtspersoon die subsidie voor een bepaald project verlangt, dient ten minste dertien weken vóór de aanvang van het project een aanvraag in. De aanvraag wordt onderbouwd met een projectplan en een begroting en gaat vergezeld van een liquiditeitsprognose.
- 2 In het projectplan worden de aard en de omvang van de voorgenomen activiteiten beschreven. Daarbij wordt aangegeven welke doelstelling de aanvrager met de activiteiten nastreeft en op welke wijze die zullen worden uitgevoerd.
- 3 De begroting geeft inzicht in de baten en lasten van het project. De begroting is voorzien van een postgewijze toelichting. Daarbij wordt uitgegaan van het prijspeil en het niveau van de kosten van de arbeidsvoorwaarden op 1 januari van het jaar van indiening van de aanvraag.
- 4 De liquiditeitsprognose geeft gemotiveerd inzicht in het verloop van de liquiditeitsbehoefte van de activiteiten per kalenderkwartaal. De liquiditeitsprognose kan achterwege blijven als de liquiditeitsbehoefte regelmatig gespreid is over de duur van het project; in de aanvraag wordt dit uitdrukkelijk vermeld.
- 5 In afwijking van het eerste lid kan Onze Minister:
  - a bepalen dat aanvragen voor bepaalde categorieën projecten vóór een of meer door hem vastgestelde data dienen te worden ingediend;
  - b een andere aanvraagtermijn vaststellen.

Artikel 12

- 1 Bij de aanvraag van de subsidie door een privaatrechtelijke rechtspersoon worden tevens overgelegd:
  - a een afschrift van de oprichtingsakte of de statuten; en
  - b een afschrift waaruit de inschrijving van de instelling in het geldende openbaar register blijkt.
- 2 Onze Minister kan een aanvrager of een categorie aanvragers tevens verplichten tot het overleggen van een volledig overzicht van de financiële toestand van de instelling op het tijdstip van de aanvraag.
- 3 Voor zover de aanvrager voor dezelfde begrote uitgaven tevens subsidie heeft aangevraagd bij een of meer andere bestuursorganen, doet hij daarvan mededeling in de aanvraag, onder vermelding van de stand van zaken met betrekking tot de beoordeling van die aanvraag of aanvragen.
- 4 Overlegging van in het eerste lid bedoelde afschriften kan achterwege blijven, indien de aanvrager er redelijkerwijs van uit kan gaan dat deze gegevens aan Onze Minister

- bekend zijn. In de aanvraag wordt daarvan mededeling gedaan.
- 5 Het eerste en tweede lid is niet van toepassing indien een publiekrechtelijke rechtspersoon een projectsubsidie aanvraagt.

Hoofdstuk III

Subsidieverlening en bevoorschotting

Artikel 13

Op een aanvraag voor een instellingssubsidie wordt beslist dertien weken voorafgaand aan het betrokken jaar. Met het oog op de onderlinge afweging van aanvragen kan Onze Minister bepalen dat op een aanvraag niet wordt beslist voor een bepaalde datum in een kalenderjaar, dan wel dat wordt beslist op of na een of meer data in een kalenderjaar.

Artikel 14

- 1 Nadat een subsidieaanvraag is ingediend, kan Onze Minister voorschotten verlenen. Daarbij wordt rekening gehouden met de liquiditeitsbehoefte.
- 2 Onze Minister kan met betrekking tot de bevoorschotting nadere regels stellen.
- 3 Indien de subsidieaanvraag te laat wordt ingediend en Onze Minister de aanvraag desondanks in behandeling neemt, kan hij het verlenen van voorschotten evenredig later doen plaatsvinden.

Artikel 15

Ten aanzien van de verlening en bevoorschotting van een meerjarige instellingssubsidie zijn de artikelen 13 en 14 van toepassing, met dien verstande dat Onze Minister beslist dertien weken voorafgaand aan de betrokken periode en dat in een beslissing waarbij een meerjarige instellingssubsidie wordt verleend, wordt vermeld welk bedrag elk jaar van de betrokken periode als voorschot zal worden verstrekt.

Artikel 16

- 1 Bij de verlening van een meerjarige instellingssubsidie kan Onze Minister bepalen dat het subsidiebedrag jaarlijks door hem wordt bijgesteld, rekening houdend met de ontwikkeling van het prijspeil en met de ontwikkeling in de kosten van de arbeidsvoorwaarden.
- 2 Met het oog op de toepassing van het eerste lid kan Onze Minister bij de verlening van de subsidie tevens bepalen welk deel van het subsidiebedrag in aanmerking zal worden genomen voor een bijstelling in verband met de ontwikkeling van het prijspeil, onderscheidenlijk van de kosten van de arbeidsvoorwaarden.
- 3 Indien een subsidie met toepassing van het eerste lid wordt bijgesteld, kan de bevoorschotting overeenkomstig worden gewijzigd.
- 4 Jaarlijks vindt overleg plaats tussen Onze Minister en, naar het oordeel van Onze Minister, representatieve vertegenwoordigers van subsidieontvangers over de ont-

wikkeling van de kosten van de arbeidsvoorwaarden in het daarop volgende jaar in relatie tot de kwaliteit en de kwantiteit van de gesubsidieerde activiteiten. Een bijstelling van het subsidiebedrag met toepassing van het eerste lid vindt eerst plaats nadat dit overleg heeft plaatsgevonden.

Artikel 17 [Vervallen per 15-05-1998]

Artikel 18 [Vervallen per 15-05-1998]

Hoofdstuk IV

Aan subsidieverlening verbonden verplichtingen van de subsidieontvanger

Artikel 19

De subsidieontvanger zorgt ervoor dat:

- a de doeleinden gesteld in het activiteitenplan, het beleidsplan of het projectplan op doelmatige wijze worden nagestreefd;
- b dat de werkzaamheden op een zodanige manier worden geregeld dat een goed beleid en beheer worden gevoerd; en
- c dat de subsidie op doelmatige wijze wordt gebruikt voor de doeleinden waarvoor het wordt verleend.

Artikel 20

De subsidieontvanger zorgt er voorts voor dat:

- a de administratie op overzichtelijke en doelmatige wijze wordt gevoerd;
- b de administratie een juist, volledig en actueel beeld geeft van het functioneren van de instelling;
- c van alle ontvangsten en uitgaven deugdelijke bewijsstukken waaruit de aard en de omvang van de geleverde goederen of van de verrichte diensten duidelijk blijken, aanwezig zijn; en
- d de administratie en de daarbij behorende bewijsstukken ten minste gedurende vijf jaar na de vaststelling van de subsidie worden bewaard.

Artikel 21

- 1 Bij instellingen die een instellingssubsidie ontvangen, is het boekjaar gelijk aan het kalenderjaar.
- 2 Onze Minister kan van het eerste lid ontheffing verlenen.

Artikel 22

De subsidieontvanger doet zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling aan Onze Minister van omstandigheden die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot

wijziging, intrekking of vaststelling van de subsidie. Daarbij worden de relevante stukken overgelegd.

Artikel 23

- 1 De ontvanger van een instellingssubsidie verzekert zijn roerende en onroerende zaken op afdoende wijze tegen het risico van diefstal en brand, alsmede tegen het risico van wettelijke aansprakelijkheid tegenover derden.
- 2 De ontvanger van een instellingssubsidie verzekert voor vrijwilligers die werkzaamheden verrichten in het kader van de gesubsidieerde activiteiten, hun wettelijke aansprakelijkheid.
- 3 Het eerste lid is niet van toepassing op zaken van provincies en gemeenten en op collecties van musea.
- 4 Onze Minister kan op aanvraag ontheffing verlenen van het eerste of tweede lid.
- 5 Onze Minister kan het eerste of tweede lid van overeenkomstige toepassing verklaren op de ontvanger van een projectsubsidie.

Artikel 23a [Vervallen per 25-03-2005]

Artikel 24

- 1 De subsidieontvanger stelt na afloop van de periode of het project waarvoor subsidie is verleend een activiteitenverslag vast dat inzicht geeft in de aard, duur en omvang van de in het kader van de subsidiëring verrichte activiteiten. Het activiteitenverslag vergelijkt de verrichte activiteiten met de in het beleidsplan, activiteitenplan, onderscheidenlijk projectplan voorgenomen activiteiten.
- 2 De ontvanger van een meerjarige instellingssubsidie dient binnen vier maanden na afloop van enig jaar waarvoor subsidie is verleend een activiteitenverslag, een bestuursverslag en een jaarrekening vergezeld van een toelichting in. De artikelen 33, derde lid, 35 en 36 zijn op de jaarrekening van toepassing.
- 3 Het bestuursverslag geeft toelichting op:
  - a het exploitatieresultaat van de instelling;
  - b de financiële positie van de instelling;
  - c het al dan niet realiseren van de voorgenomen activiteiten;
  - d de zaken die nu of in de toekomst van invloed kunnen zijn op het functioneren van de instelling.
- 4 Het bestuur van de instelling ondertekent het bestuursverslag.
- 5 Onze Minister kan regels stellen met betrekking tot tussentijdse verslaglegging bij projectsubsidies die zich over meer dan één kalenderjaar uitstrekken.

Artikel 25

- 1 Indien een gesubsidieerd project leidt tot een publicatie, draagt de subsidieontvanger er zorg voor dat bij de publicatie wordt aangegeven wie de uitvoerder en subsidient van het project zijn geweest.
- 2 Indien een subsidie gericht is of mede gericht is op de totstandkoming van een werk als bedoeld in artikel 10, onder 1°, van de Auteurswet 1912, draagt de subsidieontvanger er zorg voor auteursrechthebbende te zijn ter zake van dat werk.
- 3 De subsidieontvanger vrijwaart de Staat der Nederlanden voor aanspraken van

derden ter zake van alle schade die zij lijden ten gevolge van de door of vanwege de subsidieontvanger verrichte publicaties.

Artikel 26

- 1 Voor zover na uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens dit besluit het bedrag van een verleend instellingssubsidie niet is besteed aan de doeleinden waarvoor de subsidie is verstrekt, kan het worden gereserveerd in een bestemmingsfonds OCW. De aldus gereserveerde bedragen kunnen uitsluitend worden besteed aan doeleinden waarvoor de subsidie werd verstrekt.
- 2 Over de aanwending van het bedrag in het bestemmingsfonds OCW neemt Onze Minister na afloop van de subsidieperiode binnen tien maanden een besluit.

Artikel 27

- 1 In de gevallen, bedoeld in artikel 4:41, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, is de subsidieontvanger aan Onze Minister een door hem te bepalen vergoeding voor vermogensvorming verschuldigd.
- 2 Bij de bepaling van de hoogte van de vergoeding wordt uitgegaan van de waarde van de goederen en andere vermogensbestanddelen op het tijdstip waarop de vergoeding verschuldigd wordt, met dien verstande dat in geval van ontvangst van schadevergoeding voor verlies of beschadiging van zaken, wordt uitgegaan van het bedrag dat als schadevergoeding door de instelling wordt ontvangen. Indien het onroerende zaken betreft, geschiedt de waardebepaling door één of drie onafhankelijke deskundigen.
- 3 Toepassing van het eerste lid blijft achterwege indien de activiteiten van de subsidieontvanger, na toestemming van Onze Minister, door een andere rechtspersoon worden voortgezet en de activa tegen boekwaarde aan die andere rechtspersoon in eigendom zijn overgedragen.

Artikel 28

- 1 De vergoeding die de instelling betaalt aan een organisatie die zich de ondersteuning van één of meer gesubsidieerde instellingen ten doel stelt, voor door die organisatie aan de instelling ter beschikking gestelde goederen, is niet hoger dan het bedrag dat op grond van de historische kostprijs berekend wordt, rekening houdend met de geldende afschrijvingspercentages.
- 2 De vergoeding die de instelling betaalt aan een organisatie die zich de ondersteuning van één of meer gesubsidieerde instellingen ten doel stelt, voor door die organisatie aan de instelling geleverde diensten, is indien het diensten betreft die in het algemeen door soortgelijke instellingen in eigen beheer worden verricht, niet hoger dan het bedrag dat gelijk is aan de kosten die de instelling zou hebben gehad bij het verrichten van de diensten in eigen beheer.
- 3 De vergoeding die de instelling betaalt aan een organisatie die zich de ondersteuning van één of meer gesubsidieerde instellingen ten doel stelt, voor door die organisatie aan de instelling geleverde diensten, andere dan de in het tweede lid bedoelde diensten, is niet hoger dan het bedrag dat voor het doen verrichten van dergelijke diensten door andere organisaties gebruikelijk kan worden geacht.

Artikel 29

De subsidieontvanger die aan derden goederen ter beschikking stelt of voor derden diensten verricht, brengt daarvoor een vergoeding in rekening die ten minste kostendekkend is, tenzij het derden betreft voor wie de gesubsidieerde activiteiten bestemd zijn. Onze Minister kan ook andere gevallen aanwijzen waarin de bepaling niet geldt.

Artikel 30 [Vervallen per 15-05-1998]

Artikel 31

- 1 De subsidieontvanger werkt mee aan door of namens Onze Minister ingestelde onderzoeken die erop zijn gericht Onze Minister inlichtingen te verschaffen ten behoeve van de ontwikkeling van het beleid.
- 2 Indien bij Onze Minister het vermoeden is gerezen dat artikel 28 niet is nageleefd, spant de subsidieontvanger zich desgevraagd in de jaarrekening van de desbetreffende organisatie over te leggen.

Artikel 32

- 1 Onze Minister kan nadere regels stellen omtrent aan de verlening van bepaalde categorieën subsidies te verbinden verplichtingen.
- 2 Indien subsidie wordt verstrekt voor activiteiten op een terrein van cultuur waarvoor een sponsorcode is vastgesteld, kan Onze Minister bij de subsidieverlening bepalen dat de subsidieontvanger zich dient aan te sluiten bij de code.

Hoofdstuk V

Subsidievaststelling

Artikel 33

- 1 Binnen vier maanden na afloop van de periode dan wel het project waarvoor subsidie is verleend, dient de subsidieontvanger de volgende bescheiden in:
  - a het activiteitenverslag, bedoeld in artikel 24;
  - b een subsidiedeclaratie; en
  - c de jaarrekening.
- 2 Een subsidiedeclaratie kan achterwege blijven indien de daarmee te verstrekken informatie reeds in de in te zenden jaarrekening is opgenomen.
3. De jaarrekening hoeft niet te worden ingezonden, indien het gaat om:
  - a een projectsubsidie; of
  - b een subsidie aan een publiekrechtelijke rechtspersoon.

Artikel 34

De subsidiedeclaratie geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent de aanwending en de besteding van de subsidie door de

instelling. De subsidiedeclaratie sluit aan op de indeling van de bij de subsidieaanvraag ingediende begroting. Belangrijke verschillen tussen declaratie en begroting worden toegelicht. In de subsidiedeclaratie van instellingssubsidies wordt de aansluiting tussen de subsidiedeclaratie en de jaarrekening toegelicht.

Artikel 35

- 1 Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is van toepassing op de jaarrekening, met dien verstande dat de winst- en verliesrekening vervangen wordt door een exploitatierekening; op deze rekening zijn de bepalingen omtrent de winsten verliesrekening van overeenkomstige toepassing. Bepalingen omtrent winst en verlies zijn van overeenkomstige toepassing op het exploitatiesaldo.
- 2 Onze Minister kan bepalen dat bepalingen van Titel 9 of onderdelen daarvan niet van toepassing zijn op bepaalde instellingen of categorieën instellingen.

Artikel 36

- 1 De jaarrekening en de subsidiedeclaratie zijn ieder afzonderlijk voorzien van een verklaring van een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
- 2 De jaarrekening of de subsidiedeclaratie gaat vergezeld van een rapportage omtrent de naleving van de subsidiebepalingen door de subsidieontvanger, opgesteld door de accountant overeenkomstig een door Onze Minister vast te stellen protocol.
- 3 De subsidieontvanger draagt er zorg voor dat de accountant meewerkt aan door of namens de departementale accountantsdienst in te stellen onderzoeken naar de door de accountant verrichte (controle)werkzaamheden. De daaraan verbonden kosten worden geacht te zijn begrepen in de subsidie.
- 4 Indien het totaal van de door Onze Minister verleende subsidies met betrekking tot het boekjaar minder bedraagt dan € 125.000 zijn het eerste en het tweede lid niet van toepassing.

Artikel 37

Na ontvangst van de gegevens, bedoeld in de artikelen 33 tot en met 36, stelt Onze Minister de subsidie binnen zes maanden vast.

Artikel 38 [Vervallen per 15-05-1998]

Artikel 39 [Vervallen per 15-05-1998]

Hoofdstuk VI

Specifieke uitkeringen aan provincies en gemeenten

Artikel 40

Specifieke uitkeringen aan provincies en gemeenten ten behoeve van het door het desbetreffende openbaar lichaam te voeren cultuurbeleid worden door Onze Minister verstrekt met inachtneming van de artikelen 41 tot en met 49.

Artikel 41

- 1 De aanvraag voor een specifieke uitkering wordt uiterlijk zes maanden vóór de aanvang van de desbetreffende uitkeringsperiode ingediend. Bij ministeriële regeling kan een andere termijn worden vastgesteld.
- 2 In de aanvraag voor een specifieke uitkering geeft het college van gedeputeerde staten of het college van burgemeester en wethouders aan welke:
  - a doelen worden nagestreefd,
  - b indicatoren de realisatie van deze doelen uitdrukken, en
  - c kosten met het realiseren van deze doelen zullen zijn gemoeid.
- 3 Bij ministeriële regeling kunnen indicatoren worden vastgesteld.
- 4 Onze Minister kan bij ministeriële regeling bepalen dat het college van gedeputeerde staten of het college van burgemeester en wethouders geen toepassing behoeft te geven aan het tweede lid, onderdeel b.

Artikel 42

Met het oog op de onderlinge afweging van aanvragen kan Onze Minister bepalen dat op een aanvraag niet wordt beslist voor een bepaalde datum in een kalenderjaar, dan wel op of na een of meer data in een kalenderjaar. Op een aanvraag wordt dertien weken voorafgaande aan de betrokken uitkeringsperiode beslist.

Artikel 43

- 1 Nadat een aanvraag voor een specifieke uitkering is ingediend, kan Onze Minister voorschotten verlenen.
- 2 Onze Minister kan met betrekking tot de bevoorschotting nadere regels stellen.

Artikel 44

De provincie of gemeente doet zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling aan Onze Minister van omstandigheden die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging of intrekking van een specifieke uitkering. Daarbij worden de relevante stukken overgelegd. Artikel 4:49 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 45

Binnen tien maanden na afloop van de uitkeringsperiode zendt het college van

gedeputeerde staten of het college van burgemeester en wethouders een schriftelijk verslag aan Onze Minister, waarin hij aangeeft in hoeverre de doelen en resultaten, bedoeld in artikel 41, tweede lid, zijn gerealiseerd. Indien het vierde lid van artikel 41 van toepassing is, geeft het college van gedeputeerde staten of het college van burgemeester en wethouders in het schriftelijk verslag aan in hoeverre de doelen, bedoeld in artikel 41, tweede lid, onderdeel a, zijn gerealiseerd.

Artikel 46

De provincie of gemeente werkt mee aan door of namens Onze Minister ingestelde onderzoeken die erop zijn gericht Onze Minister inlichtingen te verschaffen ten behoeve van de ontwikkeling van het beleid.

Artikel 47

- 1 Binnen tien maanden na afloop van de uitkeringsperiode waarin een specifieke uitkering is verstrekt, legt het college van gedeputeerde staten of het college van burgemeester en wethouders aan Onze Minister een verantwoording over, waaruit blijkt dat de verstrekte uitkering rechtmatig is besteed. Deze verantwoording gaat vergezeld van een verklaring van een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Indien de specifieke uitkering minder bedroeg dan € 250.000 per boekjaar, kan worden volstaan met de in de eerste volzin bedoelde verantwoording.
- 2 Indien de in het eerste lid bedoelde gegevens voldoende blijken uit de vastgestelde rekening van de provincie of gemeente, kan worden volstaan met de toezending van de rekening, voorzien van een verklaring als bedoeld in het eerste lid, tweede volzin.
- 3 Voor zover niet uit een verantwoording als bedoeld in het eerste lid of uit de rekening, bedoeld in het tweede lid, blijkt dat de uitkering rechtmatig is besteed, wordt het desbetreffende bedrag teruggevorderd.

62

Hoofdstuk VII Slotbepalingen

Artikel 48

Onze Minister kan nadere regels stellen ten aanzien van de inrichting van aanvragen, het beleidsplan, het activiteitenplan, het projectplan, de begroting, de liquiditeitsprognose, de administratie, de jaarrekening, de subsidie declaratie, de verklaring van de accountant, activiteitenverslagen, het bestuursverslag, het schriftelijke verslag en de verantwoording, bedoeld in het eerste lid, eerste volzin, van artikel 47.

Artikel 49

Onze Minister kan, gelet op het belang dat dit besluit beoogt te beschermen, artikelen buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover strikte toepassing leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 50 [Vervallen per 15-05-1998]

Artikel 51 [Vervallen per 15-05-1998]

Artikel 52

Dit besluit kan worden aangehaald als: Bekostigingsbesluit cultuuruitingen.
Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 21 juni 1994

Beatrix

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
H. d'Ancona

Uitgegeven de dertigste juni 1994

De Minister van Justitie,
A. Kosto

Colofon

Samenvatting en eindredactie

Marja van der Putten

Vormgeving

Karelse en den Besten

Druk

DeltaHage, Den Haag

Een uitgave van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap April 2005